GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

www.glos.live

Pismo ukazuje się we wtorki i piątki

Głos

Wtorek
12 sierpnia 2025
nr 63 (LXXX)
cena: 19 kč

WIADOMOŚCI
ODPUST PĘKAŁ W SZWACH
STR. 2-3

NASZE SPRAWY
WALCZYMY O SWOJE PRAWA
STR. 4

SPORT
TANIEC Z SZABLAMI CZAS ZACZĄĆ
STR. 7

Kąpieliska potrzebują słońca

PROBLEM: Tak chłodnego i deszczowego lipca i tak niskiej frekwencji gestorzy kąpielisk letnich nie pamiętają. Co gorsza, nawet początek sierpnia nie przyniósł radykalnego wzrostu temperatur. Dopiero ostatnie dni pozwalają żywić nadzieję na przynajmniej częściowe odrobienie strat. Na ile sią to uda, pokażą najbliższe tygodnie.

Jindřich Dolanský pokazuje rozciągający się z wieży do skoków widok na prawie pusty hawierzowski basen. To zdjęcie wykonaliśmy w ubiegłą środę, kiedy temperatury nie zachęcały do kąpieli wodnych.

Fot. BEATA SCHÖNWALD

Beata Schönwald

Narazie jest to zupełnie nierentowne. Lipiec był pod względem pogody po prostu okropny – nie ukrywa David Kudláček, kierownik basenu letniego w Karwinie. – Być może jakieś 12 lat temu mieliśmy podobnie mokry sierpień. Teraz czekamy, że może właśnie ten miesiąc przyniesie poprawę pogody. Aby wyjść chociaż na zero, musielibyśmy sprzedawać codziennie co najmniej 500 biletów – dodaje.

W lipcu miejskie kąpielisko w Karwinie było otwarte w kratkę. – Kiedy deszcz pada od samego rana, basen jest nieczynny. Przy niewyraźnej pogodzie mamy otwarte, ale jeśli do godz. 12.00 nikt się nie pojawi, zamykamy. Jakby to razem policzyć, to mogę powiedzieć, że przez 15 dni ludzie się kąpali, a przez kolejne 15 było pusto – podsumowuje sytuację z lipca David Kudláček. Jego zdaniem, z kolei w ciepłe dni część potencjalnej basenowej klienteli wybiera popularne Morze Karwińskie.

– Kiedy my mamy 500 gości, tam jest ich trzykrotnie więcej. Wejście jest bezpłatne, ludzie urządzają tam własne pikniki – podkreśla.

Basen przy nieczynnym od blisko 10 lat hotelu Javor w Rzece otwarty był w lipcu tylko przez dziewięć dni. Gestor ośrodka Michal Górecki mówi o znacznie gorszym sezonie od poprzednich. – Otwieramy na podstawie aktualnej prognozy pogody. O tym, czy basen w danym dniu będzie czynny, powiadamiamy ludzi na bieżąco na Facebooku i Instagramie – informuje. Również on wierzy, że wreszcie nadejdzie lepsza passa.

W ub. środę, kiedy niebo było jeszcze pochmurne, a temperatura dochodziła zaledwie do 20 stopni, brama do ośrodka w Rzece była zamknięta na cztery spusty, a basen karwiński – według informacji uzyskanej od jego kierownika – odwiedziło 90 osób. Tego samego dnia przed południem zastaliśmy na hawierzowskim basenie Henryk zaledwie kilkanaście osób.

– Ludzie chcą się ogrzać w słońcu, korzystać z wymarzonego lata. Pomimo zapowiadanych upałów po prostu jest chłodno. W tej sytuacji trudno się dziwić, że nikt nie szturmuje basenów – stwierdza Jinřich Dolanský, zarządca basenu odpowiedzialny również za nadzór lekarski. – Ten sezon zdecydowanie nam nie sprzyja. Jeśli chodzi o lipiec, to zarówno pod względem frekwencji, jak i utargu nie dobrnęliśmy nawet połowy tego, co było rok temu. Ale to problem całego kraju, wszędzie jest podobnie – przekonuje.

Nasz rozmówca wyznaje zasadę, że na basen ludzie przychodzą z różną motywacją, a co dla jednego jest dobre, drugiego może odradzać. Dlatego hawierzowski Henryk był w tym sezonie nieczynny tylko przez dwa dni. – Chłodna pogoda odpowiada pływakom. Są wdzięczni za pusty basen, w którym mogą sobie swobodnie popływać bez narażania się na kolizje z innymi użytkownikami. Dzisiejsze przedpołudnie jest tego dobrym przykładem – zaznacza, dodając, że najniższa frekwencja wyniosła w tym sezonie dwie osoby.

Brzydka pogoda i pojedynczy goście na kąpieliskach miejskich to również problem dostępnej gastronomii. Ludzie korzystający z hawierzowskiego basenu w chłodne i deszczowe dni nie mogą liczyć na otwarte restauracje i bufety. – Prowadzą je samodzielne podmioty prawne. Nie możemy ich zmusić, żeby opłacali pracowników, kiedy na basenie są pustki. Dlatego zainstalowaliśmy przynajmniej automaty na kawę, napoje chłodzące i słodycze – wymienia Dolanský. Jednak w Karwinie ten problem udało się rozwiązać. – W umowie z najemcami bufetów mamy zapisane, że w dni, kiedy basen jest czynny, przynajmniej jeden punkt gastronomiczny musi działać – zaznacza Kudláček.

Synoptycy obiecują na najbliższe dni nawet 30-stopniowe upały. Gestorzy basenów żywią nadzieję, że dzięki nim powtórzy się sytuacja z początku wakacji, kiedy frekwencja była rekordowa. Tylko w ciągu jednego dnia w Hawierzowie z basenu skorzystało 2400 osób, w Karwinie 1700, a w Rzece 390. ◢

Symulator nie tylko dla maszynistów

W Czeskiej Trzebowej i w Ostrawie zainstalowano dwa nowoczesne profesjonalne symulatory kolejowe Loko Train służące do szkoleń maszynistów. Oba oferują realistyczny trening zarówno dla doświadczonych pracowników, jak i nowicjuszy czy też osób, które dopiero przymierzają się do kierowania pociągami.

– Symulatory stanowiące połączenie fizycznego pulpitu sterującego z interaktywną projekcją skonstruował zespół Loko Train we współpracy z czeską spółką VR Space, posiadającą doświadczenia w dziedzinie rozwoju symulatorów i wirtualnej rzeczywistości. Dominującym elementem jest projekcja na całą ścianę z realistycznymi warunkami oświetleniowymi i płynnym ruchem krajobrazu – przybliżył urządzenia Petr Březík, szkoleniowiec spółki Loko Train w Czeskiej Trzebowej.

Symulator oferuje jazdę po fikcyjnej trasie liczącej przeszło 100 kilometrów. Maszynista spotka się podczas wirtualnej jazdy z wszystkimi rodzajami zabezpieczeń trakcyjnych, łącznie z najnowocześniejszym ETCS 2. Lektorzy mogą, w zależności od potrzeb, zmieniać warunki na trasie i wprowadzać nadzwyczajne sytuacje.

Symulator mogą wypróbować za opłatą także osoby niezwiązane z transportem kolejowym, które chciałyby wskoczyć na godzinę w skórę maszynisty. Ostrawski symulator znajduje się na terenie dworca głównego. **(dc)**

CYTAT NA DZIŚ

Patrik Hujdus

burmistrz ostrawskiej dzielnicy Mariańskie Góry i Hulwaki, w reakcji na protesty młodych aktywistów przeciwko wysiedleniu romskich i nie-romskich mieszkańców kolonii fińskich domów „Bedřiška"

●●●

Ratusz musi postępować gospodarnie, samorząd dzielnicy nie ma pieniędzy na remont kolonii

288 426

gości zatrzymało się przynajmniej na jedną noc w regionie morawsko-śląskim w drugim kwartale br. Tradycyjnie największą popularnością cieszyły się Beskidy, w które zawitało 92 984 turystów.

W porównaniu z tym samym okresem ub. roku ich liczba wzrosła o 4 proc. O 6 proc. większym zainteresowaniem niż rok temu cieszyły się pobyty w Jesionikach, które odwiedziło 49 453 osób.

Jesioniki wypromowały dodatkowo specjalne vouchery oferujące rabaty na noclegi w tych rejonach Jesioników, które nawiedziła ubiegłoroczna powódź.

Korzystający z nich turyści mogli zaoszczędzić nawet 2100 koron na osobę. Typowa czteroosobowa rodzina mogła tak zyskać zniżkę w wys. 8400 koron.

Druga runda voucherów wystartuje już 18 sierpnia i dotyczyć będzie pobytów realizowanych w okresie od 15 września do 30 listopada.

(sch)

Znajdź nas **na X-ie**

DZIŚ...

12

sierpnia 2025

Imieniny obchodzą: Lech, Julian, Klara
Wschód słońca: 5.13
Zachód słońca: 20.08
Do końca roku: 141 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Słonia
Przysłowie: „Od świętej Klary są już ładne dary"

JUTRO...

13

sierpnia 2025

Imieniny obchodzą: Diana, Hipolit, Kasjana
Wschód słońca: 5.15
Zachód słońca: 20.06
Do końca roku: 140 dni
(Nie)typowe święta: Międzynarodowy Dzień Osób Leworęcznych
Przysłowie: „Gdy z początkiem sierpnia panują upały, to zima długo trzyma kożuch biały"

POJUTRZE...

14

sierpnia 2025

Imieniny obchodzą: Euzebiusz, Maksymilian
Wschód słońca: 5.16
Zachód słońca: 20.04
Do końca roku: 139 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Energetyka
Przysłowie: „Gdy z początku sierpnia skwar trzyma, zwykle bywa długa i śnieżna zima"

POGODA

wtorek

dzień: 24 do 26°C
noc: 11 do 10°C
wiatr: 1-3 m/s

środa

dzień: 27 do 29°C
noc: 14 do 13°C
wiatr: 1-3 m/s

czwartek

dzień: 28 do 30°C
noc: 16 do 15°C
wiatr: 1-3 m/s

Odpust pękał w szwach

Czy da się znaleźć wspólny mianownik dla Czarnej Księżnej, męczeństwa i dobrej zabawy? Jakkolwiek absurdalnie by to nie brzmiało – a jakże! Po raz kolejny udowodnili nam to Gmina Cierlicko, tamtejsza parafia rzymskokatolicka oraz Miejscowe Koło PZKO w Cierlicku-Kościelcu, z sukcesem organizując w niedzielę 10 sierpnia „Kościelecki Odpust".

Jakub Skałka

● **Tradycyjny pejzaż „Kościeleckiego Odpustu".** Fot. JAKUB SKAŁKA

Na początek parę słów wyjaśnienia dla tych, których powyższe pytanie-zagwozdka zwiodło na manowce abstrakcyjnego myślenia. Z kościołem na Kościelcu wiąże się kilka legend. Jedna z najbardziej rozpowszechnionych głosi, jakoby stanął on w miejscu, w którym zapadła się pod ziemię trumna ze zwłokami budzącej postrach Czarnej Księżnej. Historia ta, abstrahując od wątków fantastycznych, nie ma wiele wspólnego z rzeczywistością – utożsamiana z nią Sydonia Katarzyna pochowana jest w Cieszynie, zaś sam kościół powstał najprawdopodobniej przed jej narodzinami.

Poświęcony został św. Wawrzyńcowi Rzymskiemu (stąd męczeństwo), który szybko musiał zasłynąć jako dobry orędownik u Boga. Jak inaczej wytłumaczyć bowiem pielgrzymkowy fenomen Kościelca, do którego w szczycie popularności – końcem XVII w. – docierało ze stołecznego Cieszyna nawet kilkuset pątników? Przybywali oczywiście nie bez okazji, lecz na odpust patrona świątyni, wspominanego w liturgii właśnie 10 sierpnia. Choć z biegiem czasu liczba pątników zmalała, nie zmniejszyła się ani kulturowa rola, ani rozmach samego odpustu, który zgromadził tłumy tak na modlitwie, jak i na zabawie.

Wokół kościoła wrzało od samego rana. O godz. 8.00 rozpoczynała się uroczysta Msza Święta w języku czeskim. Jeszcze przed jej zakończeniem swoje podwoje otworzyła w Domu Polskim im. Żwirki i Wigury „Odpustowa Kawiarenka", w której od godz. 8.30 serwowano krzepiącą kawę i „kołocze". Ostatnim punktem „kościelnego" programu była suma odpustowa o godz. 10.00, celebrowana w języku polskim przez ks. Mariusza Banaszczyka w intencji żywych i zmarłych parafian oraz dobroczyńców.

Odpustowa strawa dla ducha nie ograniczała się wyłącznie do sfery religijnej. Kościeleckie święto jak zwykle, tak i w tym roku połączone było z częścią artystyczną. W Domu Polskim uczestnicy mieli okazję obejrzeć wystawę obrazów olejnych Bronisława Liberdy (1937–2000) – malarza, grafika i muzyka, wieloletniego kierownika artystycznego Teatru Lalek Bajka w Czeskim Cieszynie. Uczestnikom przygrywała też Orkiestra Dęta „Sušanka" z Suchej Górnej, umilając korzystanie z atrakcji i spożywanie tego, co służyło już przede wszystkim ciału.

Pomimo bogatego zaplecza przygotowanego na okoliczność uroczystości przez działaczy PZKO i religijnych obchodów ku czci św. Wawrzyńca, które od kilkuset lat są pretekstem dla jej organizacji, gwoździem odpustowego programu był po raz kolejny sam festyn. Samochodziki elektryczne, diabelski młyn i kilka karuzel wokół, dla tych młodszych i tych nieco starszych. A także bogata oferta gastronomiczna. Po obiedzie gofry, lody lub odpustowe przysmaki – cukierki, pierniki i tureckі miód, jakiego nie mogłoby zabraknąć. Tuż obok stoiska z wyrobami rzemieślniczymi, zabawkami, pluszakami i dmuchanymi balonami, od których najmłodsi nie mogli oderwać oczu.

Pomimo liczby atrakcji i zajmowanego przez nie areału, liczba uczestników sprawiała, że długość kolejek nie malała, a Kościelec godzinami pękał w szwach. Nad bezpieczeństwem zebranych czuwali strażacy, którym zaraz po organizatorach należą się największe podziękowania. To dzięki nim cienia na tę... co tu dużo mówić: po prostu dobrą imprezę, nie rzucił żaden nieszczęśliwy wypadek. ◢

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

CZESKI CIESZYN

Na stronie internetowej Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego został opublikowany informator dla klas pierwszych. Młodzież, która we wrześniu rozpocznie naukę w tej placówce, znajdzie tam praktyczne informacje nt. inauguracji roku szkolnego, wychowawczyń klas, nauczanych przedmiotów, potrzebnych podręczników, zajęć pozalekcyjnych, korzystania ze stołówki szkolnej i inne. W roku szkolnym 2025/2026 w placówce tej zostaną otwarte trzy klasy pierwsze. **(dc)**

KARWINA

Inicjatywa społeczna „Dokořán" obchodzi swoje 20-lecie. Z działań kilkorga wolontariuszy na czele z Danielem Cieślarem zrodziło się jedno z najbardziej aktywnych i rozpoznawalnych stowarzyszeń kulturalnych w regionie karwińskim. „Dokořán" zawiązało się w 2005 roku jako platforma aktywnych młodych ludzi. Wkrótce zaczęła ona organizować wielogatunkowy festiwal muzyczny, który przyciągnął do Karwiny tysiące uczestników. Przełomowy był 2011 rok. Stowarzyszenie „Dokořán" wygrało wówczas konkurs na wynajem przystani łódek w parku Boženy Němcowej. Kompleks dzięki temu ożył i stał się miejscem wielu imprez i spotkań kulturalnych. **(dc)**

ORŁOWA

Mijają dopiero trzy lata od otwarcia nowego placu 28 Października na osiedlu w Lutyni, a już trzeba naprawić znajdującą się tam fontannę. Okazało się, że wycieka z niej woda. Przed remontem wodę wypuszczono, fontannę trzeba było wysuszyć. Wczoraj miały się rozpocząć prace kamieniarskie. Koszty naprawy ma pokryć jej wykonawca w ramach reklamacji. **(dc)**

TRZYNIEC

Ze względu na rozpoczęcie budowy nowego wodociągu w Nieborach będą stopniowo zamykane dla ruchu drogi lokalne. Proces ten rozpoczął się wczoraj i potrwa aż do końca października. Prace ziemne będą prowadzone na odcinkach o długości ok. 60 metrów. Właściciele posesji będą mieli zapewniony dostęp do swoich nieruchomości. Drogi będą zamykane w trzech etapach, za każdym razem zostanie wytyczony objazd. **(dc)**

Wymiany korzystne dla wszystkich

Urząd Reprezentowania Państwa w Sprawach Majątkowych przeprowadził kolejną znaczącą wymianę nieruchomości między województwem morawsko-śląskim i Strażą Pożarną. Chodzi o trzecią z kolei tego rodzaju transakcję między samorządem i państwem. Od 2020 roku ich łączna wartość przekroczyła 600 mln koron.

– Celem wymian majątkowych realizowanych pomiędzy państwem a samorządami jest uzyskanie nieruchomości potrzebnych do zapewnienia funkcjonowania instytucji państwowych poprzez zamianę za nieruchomości ważne dla rozwoju gmin i województw – wyjaśnia dyrektorka generalna Urzędu Reprezentowania Państwa w Sprawach Majątkowych Kateřina Arajmu.

Dzięki ostatniej wymianie strażacy uzyskali nowoczesne Zintegrowane Centrum Wyjazdowe Ostrawa-Południe, a województwo przejęło nieruchomości państwowe o wartości 360 mln koron. Konkretnie chodzi o 224 grunty i 17 budynków na terenie 51 miast i gmin znajdujących się w obrębie wszystkich sześciu powiatów regionu morawsko-śląskiego.

Zdaniem hetmana Josefa Bělicy, przejęcie tych nieruchomości pomoże w rozwiązaniu wielu kwestii majątkowych występujących na terenie województwa, a ich zdecydowana większość trafi w ręce miast, wiosek oraz stowarzyszeń, które wykorzystają je dla dobra ogółu.

– Dwa obiekty w Ostrawie-Witkowicach miasto przebuduje na mieszkania, na parceli w Czeskim Cieszynie wyrośnie budynek, w którym będą świadczone nowe usługi socjalne – precyzuje Bělica. Kolejnymi nabytkami województwa są m.in. obiekty dawnej górniczej szkoły zawodowej w Hawierzowie czy budynek, w którym działał kiedyś Urząd Pracy w Trzyńcu. **(sch)**

Ekspresowe kilometry

Kolejne kilometry dróg ekspresowych zostaną już wkrótce oddane do użytku w Polsce. Informacja jest tym bardziej istotna, że chodzi także o projekty w województwie śląskim. Już w połowie miesiąca kierowcy mają pojechać kolejnym odcinkiem drogi ekspresowej S1 – od węzła Oświęcim do węzła Brzeszcze. To 10 km. Pozostałe 6 km zostanie otwartych pod koniec roku.

– Stanie się to wraz z dwoma sąsiednimi odcinkami. Pierwszy to Dankowice – Bielsko-Biała-Hałcnów, czyli połączenie z funkcjonującą S1 w kierunku granicy ze Słowacją. Drugi to Bieruń – Oświęcim wraz z obwodnicą Bierunia – czytamy na rządowej stronie Gov.pl.

Ostatni odcinek budowanej nowej części S1, od Bielska-Białej do Mysłowic, który skróci dojazd na Śląsk oraz do Warszawy, a nawet nad morze, Mysłowice – Bieruń, ma być gotowy w połowie 2027 roku.

Wiadomo także, że w czwartym kwartale tego roku zostanie otwarte tzw. „obejście Węgierskiej Górki", jeden z najbardziej malowniczych odcinków w Polsce. W ciągu S1 powstało aż pięć estakad (jedna z nich, w Węgierskiej Górce, liczy kilometr) i trzy mosty o łącznej długości 2,3 km. Powstały także dwa tunele o łącznej długości ponad 1,8 km.

Na dziś sieć dróg ekspresowych i autostrad w Polsce liczy już ponad 5200 kilometrów. **(wot)**

● **Budowana droga S1.** Fot. GDDKiA

W SKRÓCIE

Przywitano młode zebry pręgowanej

● **Młode zebry pręgowanej czuje się w Ostrawie świetnie.** Fot. mat. prasowe ogrodu

Ostrawski ogród zoologiczny, cieszący się coraz większą popularnością również wśród gości z Polski, może się pochwalić kolejną niespodzianką. W Ostrawie urodziło się bowiem młode zebry pręgowanej, znajdującej się w Czerwonej Księdze Zagrożonych Gatunków (IUCN Red List of Threatened Species).

– Młody samiec zebry pręgowanej przyszedł na świat w poniedziałek 4 sierpnia, jako pierworodny syn ośmioletniej samicy, którą sprowadziliśmy wiosną ubiegłego roku z ogrodu w Augsburgu, aby wzmocnić nasze stado hodowlane. Na razie samica troskliwie opiekuje się swym maluchem – informuje dział prasowy ogrodu zoologicznego w Ostrawie.

Przyjście na świat w ostrawskim ogrodzie zoologicznym akurat tego gatunku jest niesamowitym sukcesem całego zespołu tej organizacji. Zebra pręgowana od wielu lat należy do gatunków zagrożonych wyginięciem. Obecnie populacja tych zwierząt w Afryce Wschodniej szacowana jest na niespełna 2 tys. dorosłych osobników. Tymczasem jeszcze w 1977 roku odnotowano 15 tys. przedstawicieli tego gatunku. Jak zaznaczają pracownicy zoo, w ciągu trzydziestu lat liczba tych zwierząt zmalała do jednej piątej.

Jak czytamy w notatce prasowej, największym zagrożeniem dla tych zebr jest intensywne wykorzystywanie terenów jako pastwisk dla bydła oraz zajmowanie źródeł wody przez zwierzęta domowe. Dla zachowania tego gatunku koniowatych na Ziemi bardzo ważna jest rezerwowa populacja hodowana w ogrodach zoologicznych, która na szczęście jest dość liczna i stabilna. Zoo w Ostrawie hoduje zebry pręgowane od 1973 roku. **(jb)**

●●●

Policjanci zastrzelili lwa

Policjanci zastrzelili lwa, który uciekł z działającego nielegalnie prywatnego zoo w miejscowości Zvole w województwie środkowoczeskim – przekazała policja w niedzielę. Zwierzę wykopało przejście pod ogrodzeniem, raniło opiekuna i rzuciło się na wezwanych funkcjonariuszy. Nie była to pierwsza interwencja w tym miejscu.

Według informacji mediów, prywatne zoo od trzech lat działało nielegalnie – nie miało zezwoleń budowlanych, a właściciel nie wykonał polecenia rozebrania większości zabudowań, ponadto straciło zezwolenie weterynaryjne na trzymanie niektórych zwierząt.

Zdaniem dziennikarzy swoje funkcjonowanie obiekt zawdzięczał lukom w prawie. Odebranie zezwoleń powinno było skutkować odebraniem zwierząt właścicielowi, ale władze nie miały dokąd ich przenieść.

Wcześniej z terenu zoo uciekły: puma, jeżozwierz i wąż. **(PAP)**

Walczymy o swoje prawa

Publikujemy list nadesłany do naszej redakcji przez Michała Szczotkę i Reginę Szczotkę-Szatanik, skierowany do odpowiedzialnych osób w Ministerstwie Edukacji i Nauki RP. Autorzy listu, w imieniu wszystkich zainteresowanych osób, wyrażają niepokój w sprawie pomysłu zdawania przez absolwentów polskich szkół na Zaolziu dodatkowego egzaminu potwierdzającego znajomość języka polskiego w przypadku rekrutacji na studia wyższe w Polsce.

Szanowni Państwo, Przedstawiciele Ministerstwa Edukacji i Nauki, Rektorzy i Pracownicy Uczelni Wyższych w Polsce, Osoby odpowiedzialne za organizację systemu rekrutacji,

Zwracamy się do Państwa w sprawie, która budzi nasz głęboki niepokój i niezrozumienie. Chodzi o obowiązek zdawania przez młodzież pochodzącą z Zaolzia – absolwentów polskich szkół średnich z polskim językiem nauczania – dodatkowego egzaminu potwierdzającego znajomość języka polskiego, jeżeli chcą kontynuować naukę na uczelniach wyższych w Polsce. Trudno jest zrozumieć, dlaczego młodzi ludzie, którzy przez całe swoje życie szkolne uczęszczali do szkół z językiem wykładowym polskim, zdawali maturę z języka polskiego, posługują się tym językiem w mowie i piśmie, są zobowiązani do udowadniania swojej znajomości polszczyzny na nowo.

Fot. ilustracyjne Pixabay

Zaznaczmy: nie mówimy o osobach uczących się języka polskiego jako obcego, lecz o młodych Polakach, obywatelach Czech pochodzenia polskiego, których tożsamość narodowa i językowa jest nieodłączną częścią ich codzienności. Polskie szkoły na Zaolziu funkcjonują zgodnie z polską tradycją oświatową, a ich absolwenci uzyskują bardzo dobre wyniki nie tylko z języka polskiego, ale i z historii, geografii czy literatury narodowej. Obowiązek dodatkowego egzaminu z języka polskiego w tym kontekście nie tylko wydaje się być nieuzasadniony merytorycznie, ale również głęboko niesprawiedliwy i krzywdzący. W istocie – jest to forma systemowej dyskryminacji wobec młodzieży polskiego pochodzenia wychowanej poza granicami administracyjnymi Rzeczypospolitej, ale we wspólnym kręgu kulturowym i językowym.

Apelujemy o:

Zniesienie obowiązku potwierdzania znajomości języka polskiego w przypadku absolwentów szkół z polskim językiem nauczania, funkcjonujących poza granicami Polski, w szczególności w regionach takich jak Zaolzie.

Uznanie matury z języka polskiego, zdawanej w takich szkołach, za pełnoprawny dowód znajomości języka ojczystego.

Przegląd obecnych procedur rekrutacyjnych pod kątem ich zgodności z zasadą równego traktowania oraz wspierania Polaków i osób polskiego pochodzenia mieszkających poza granicami kraju.

W dobie globalizacji, mobilności i pogłębiających się więzi międzypaństwowych warto, by Polska nie tylko deklaratywnie, ale również praktycznie wspierała młodych Polaków za granicą. Tymczasem obecne przepisy stają się barierą – nie tylko edukacyjną, ale także emocjonalną i symboliczną.

Z wyrazami szacunku

Michał Szczotka i Regina Szczotka-Szatanik, Wędrynia

W imieniu absolwentów, nauczycieli, rodziców i wszystkich, którym bliska jest polska edukacja za granicą

Matura z polskiego to za mało?

Problem udokumentowania biegłości językowej przez uczniów uczęszczających do szkół średnich z polskim językiem wykładowym oraz zdających maturę z języka polskiego, którzy chcą rozpocząć studia w języku polskim na uczelniach w RP, dotyczy i bulwersuje wielu młodych Zaolziaków i ich rodziców. Sprawą zajęło się również Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie, konsultując problem m.in. z prof. Jolantą Tambor, dyrektorką Szkoły Języka i Kultury Polskiej UŚ, pełnomocniczką rektora Uniwersytetu Śląskiego ds. studentów zagranicznych. Za ich pośrednictwem udało nam się dotrzeć do najnowszych dokumentów dotyczących zasad weryfikacji języka wykładowego przy rekrutacji cudzoziemców na studia w Polsce, wydanych w piątek przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego Marcina Kulaska. O tym, jakie odniesienie mają one do osób z Zaolzia podejmujących studia w Polsce, oraz o złożoności i wieloaspektowości problemu poświadczania biegłości języka polskiego przez kandydatów posługujących się od przedszkola aż do matury polską mową przeczytacie już wkrótce na www.glos.live oraz w najbliższym papierowym wydaniu naszej gazety.

(sch)

GŁOSY Z TERENU

W Cieszynie – tam, gdzie granica łączy a nie dzieli

Już tradycją stały się wakacyjne wycieczki krajoznawcze Klubu Kobiet Ola z Orłowej-Lutyni. W tym roku pragnęłyśmy poznać historię miasta Cieszyn.

6 sierpnia wczesnym rankiem, jeszcze zanim słońce przebiło się przez poranne mgły, wyruszyłyśmy w stronę miasta, które od wieków łączy dwa brzegi Olzy i dwa światy – Polskę i Czechy. To miasto, gdzie historia wciąż żyje. Śladami historii poprowadziła nas i bardzo ciekawie opowiadała Ewa Sabela-Furtek, przytaczając osobiste przeżycia swej cioci z Cieszyna, która dożyła się 104 lat.

Wędrówkę rozpoczęłyśmy na ul. Strzelniczej w Czeskim Cieszynie przy muralu Mikołaja Kopernika, który powstał w 2023 roku z okazji obchodów 550. rocznicy urodzin wielkiego polskiego astronoma.

Wenecja cieszyńska to malowniczy zakątek z wąskimi uliczkami i kanałami oraz urokliwymi domkami wzdłuż potoku Młynówka. Dawniej znajdowały się tu domy rzemieślników, farbiarzy, kowali i garbarzy.

Po tej przechadzce zatrzymujemy się na smaczną kanapkę polską, by potem z większą energią wsiąść do tramwaju a następnie wspiąć się na Wzgórze Zamkowe.

Tramwaj kursował w latach 1911-1921, a linia miała długość 1,8 km. I aczkolwiek nie istnieje już od ponad 100 lat, jego pamięć wciąż żyje. W 2014 r. powstała jego replika, która została ustawiona w centrum miasta jako atrakcja turystyczna do robienia zdjęć i jako symbol lokalnej historii. Też usiadłyśmy w jego wagonie upamiętniając to zdjęciem.

Uczestniczki wycieczki przed zabytkowym tramwajem. Fot. ARC

W rotundzie romańskiej zaśpiewałyśmy sobie „Płyniesz Olzo", a dalej był przystanek na Wieży Piastowskiej z widokiem na czerwone dachy kamienic i wijącą się rzekę, a w tle z pejzażem Beskidów. To jeden z najcenniejszych zabytków w Polsce, znany choćby z banknotu 20-złotowego. Zaliczyliśmy też Ścieżkę Kobiet – trasę spacerową upamiętniającą kobiety, które odgrywały kluczowe role w przestrzeni publicznej Cieszyna.

W kolejnym etapie zwiedzania przemierzaliśmy ulice miasta, gdzie można zauważyć jego wielokulturowe dziedzictwo – zwiedziliśmy synagogę, ewangelicki kościół, katolicką bazylikę, Książnicę Cieszyńską, a także dotarliśmy pod Teatr im. Adama Mickiewicza. Obejrzeliśmy Mural Ireny Sendler – cichy hołd na ścianie synagogi, cichy ale wymowny, dla kobiety, która w czasie II wojny światowej uratowała około 2500 żydowskich dzieci z warszawskiego getta.

A Most Przyjaźni? Granica? Nie, formalność. Raczej ciekawostka niż bariera. Słuchamy opowieści pani Ewy o Cieszynie – mieście, które było jednym organizmem, nie było podziału – ludzie żyli razem, chodzili do tych samych szkół. Po pierwszej wojnie światowej w wyniku podziału Śląska Cieszyńskiego w 1920 r. miasto zostało przecięte granicą państwową. W dzisiejszym Cieszynie można jednak poczuć, że granice nie muszą dzielić – mogą łączyć.

A rynek, którego płyta pamięta średniowieczne targi i przemarsze wojsk, to nasz ostatni przystanek w wakacyjnej przygodzie. Podziwiamy fontannę z figurą św.Floriana, Hotel „Jeleń", który był symbolem elegancji dawnego miasta, Kamienicę Konczakowskich, która należała do zamożnej rodziny związanej z rozwojem przemysłu i działalalnością społeczną.

Tam zjadłyśmy obiad w stylu mieszczańskim, zapijając go kuflem piwa z browaru cieszyńskiego. Po smacznym obiedzie wpadłyśmy obowiązkowo do cukierni Bajka. Tam po jednym kawałku ciastka zrozumiałyśmy, że to nie jest zwykła cukiernia. To słodka pułapka! Wyszłyśmy z wyrzutami sumienia i planem powrotu. Bo miasto wita i żegna z niebywałym urokiem.

Jolanta Kowalska, Orłowa-Lutynia

Trudne wprowadzanie euro

Bułgaria przygotowuje się do porzucenia lewa, waluty używanej w kraju od końca XIX wieku, na rzecz euro. Społeczeństwo podzieliło się niemal po równo na zwolenników i przeciwników unijnej waluty, a jej oczekiwanemu na początku 2026 roku wprowadzeniu towarzyszy kampania dezinformacyjna.

Bułgaria ma zostać 21. krajem, w którym obowiązującą walutą będzie euro. Fot. Pixabay

Polska Agencja Prasowa

Parlament Europejski przyjął w lipcu sprawozdanie potwierdzające spełnienie przez Bułgarię kryteriów dla przyjęcia unijnej waluty od 1 stycznia 2026 r. Bułgaria zostanie 21. członkiem strefy euro. Ostatnim krajem, który dołączył do eurolandu, była Chorwacja w 2023 r.

„Zrobiliśmy to!" – napisał na portalu X w komentarzu do głosowania premier Bułgarii Rosen Żelazkow.

Kwestia porzucenia własnej waluty na rzecz wspólnotowego euro budzi jednak w Bułgarii sprzeczne emocje. Lipcowe badanie firmy Alpha Research wykazało, że 46,5 proc. Bułgarów popiera przyjęcie euro, a 46,8 proc. obywateli jest temu przeciwnych.

Bułgarzy wyrażają zaniepokojenie rosnącymi cenami i spadkiem siły nabywczej po przejściu na euro. Zgodnie z danymi Eurostatu, 30 proc. bułgarskiej populacji żyje poniżej granicy ubóstwa – jest to najwyższy wskaźnik w UE. Część sceptyków obawia się też utraty elementu narodowej tożsamości. Obawy te są wzmacniane przez narracje antyeuropejskie i prorosyjskie.

Od czerwca w Sofii gromadzą się protestujący, domagając się utrzymania lewa. Prezydent Rumen Radew wezwał do organizacji referendum w tej sprawie, jednak parlament odrzucił propozycję.

Przyjęciu euro zdecydowanie sprzeciwiają się trzy partie nacjonalistyczne – Odrodzenie, Miecz i Majestat. Ugrupowania te uznają lewa za ostatnie narzędzie w rękach Sofii, dające jej część niezależności od Brukseli. Politycy ci twierdzą, że rządzący dokonali manipulacji danymi w celu spełnienia kryteriów konwergencji.

Partie odpowiadają też za dezinformacje w sprawie przyjęcia unijnej waluty. Posłanka do Parlamentu Europejskiego z ramienia Odrodzenia, Rada Łajkowa, twierdziła w kwietniu, że Europa może próbować przejąć pieniądze Bułgarów z ich osobistych kont oszczędnościowych i emerytur, jeśli nie wydadzą ich w określonym terminie. Europosłanka dodała, że UE rozważa też wykorzystanie tych środków na finansowanie projektów wojskowych.

Lider Odrodzenia Kostadin Kostadinow twierdził natomiast, że po przystąpieniu Bułgarii do strefy euro obywatele stracą swoje oszczędności z powodu wprowadzenia „innego kursu wymiany" niż obecnie obowiązujący. Bułgarski parlament przyjął ustawę o wprowadzeniu euro, która określiła stały kurs wymiany oraz zamroziła oprocentowanie kredytów.

„Mam ogromną nadzieję, że siły proeuropejskie będą w stanie się zjednoczyć i zapewnić stabilność, aby ułatwić sprawne przyjęcie euro w Bułgarii" – powiedziała w lipcu Eva Maydell w wywiadzie dla portalu Euronews. Maydell jest posłanką do PE i sprawozdawczynią w raporcie rekomendującym przyjęcie wspólnej waluty przez Bułgarię. „Jest jeszcze jeden problem: manipulacja opinią publiczną przez niektórych polityków, w tym prezydenta, którzy wykorzystują obawy społeczeństwa, proponując środki sprzeczne z konstytucją" – dodała Maydell.

W ramach przygotowań do przyjęcia nowej waluty ceny produktów w Bułgarii będą musiały być od 8 sierpnia przedstawiane w lewach i euro. Ta sama zasada będzie obowiązywać przez 12 miesięcy od oficjalnego przyjęcia euro. Metody Metodiew, wiceminister finansów Bułgarii, ogłosił pod koniec lipca, że samorządy są już „niemal gotowe", by już w październiku przejść na pracę z euro.

Wiceminister powiadomił też, że ponad 90 proc. banków w Bułgarii jest już gotowych na „wymagający logistycznie proces wprowadzania euro". Metodiew zwrócił uwagę na to, że tranzycję ułatwi fakt, iż większość bankomatów w Bułgarii jest stosunkowo nowoczesna – umożliwiają korzystanie z dwóch walut.

Polityk poinformował też o konsultacjach z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, które skieruje na ulice miast Bułgarii funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa, mających zadbać o to, by proces zmiany waluty przebiegł bezproblemowo i bez prób fałszerstw.

Stanisław Popdonczew, wiceprzewodniczący Bułgarskiego Stowarzyszenia Przemysłowego, ostrzegł pod koniec lipca, że jedynie 35 proc. kas fiskalnych w kraju jest przystosowanych do obsługi euro, dlatego dziesiątki firm wnioskują o przesunięcie terminu zmian. Termin aktualizacji wszystkich urządzeń fiskalnych do obsługi euro to 8 sierpnia.

Według Popdonczewa nie jest to problem techniczny, a brak możliwości dotrzymania terminów wynika z okresu letniego i większej liczby urlopów.

Czas na drony

Drony mają stać się kolejnym, po półprzewodnikach, dobrem narodowym Tajwanu. Polska wyrasta tu na kluczowego partnera, do którego trafia ponad połowa eksportowanych przez Tajwan bezzałogowców – wynika z najnowszych danych Tajwańskiej Rady Rozwoju Handlu Zagranicznego (TAITRA). Do końca 2028 roku chce produkować 180 tys. takich maszyn rocznie (obecnie jest to 8-10 tys.).

Eksperci podkreślają, że bezzałogowce mogą odegrać kluczową rolę w tzw. strategii jeża – koncepcji obronnej polegającej na zadawaniu jak największych strat większemu agresorowi przy ograniczonych zasobach.

Pod względem ludzkim i dużych systemów uzbrojenia przewaga Chin nad Tajwanem jest bowiem potężna: chińska Armia Ludowo-Wyzwoleńcza ma około 10 razy więcej żołnierzy, czołgów i okrętów podwodnych niż wojsko tajwańskie.

Chińskie firmy dominują dziś także na globalnym rynku dronów i komponentów do nich, odpowiadając za większość światowej produkcji, głównie za sprawą jednego producenta – DJI. – Tajwan stawia sobie za cel całkowite uniezależnienie się od potężnego sąsiada. Idzie jednak krok dalej, dążąc do stworzenia łańcucha dostaw „wolnego od Chin", dostępnego także dla innych krajów. Dzięki temu w produkcji dronów – obok wzmacniania własnej obrony – Tajpej upatruje swojej szansy na ekspansję biznesową na rynkach w krajach demokratycznych – wyjaśniła Misha Lu z tajwańskiego start-upu TronFuture, projektującego systemy antydronowe. Zachodnie państwa coraz częściej mówią o potrzebie ograniczania uzależnienia od dostaw z Chin, zwłaszcza w takich strategicznych sektorach jak obronność.

Jeden z licznych modeli dronów firmy DJI. Fot.Wikipedia.org

Wpisuje się to w nową strategię obronną polskiego rządu, który zapowiedział „rewolucję dronową" mającą prowadzić do – jak ujął to wiceminister obrony narodowej Cezary Tomczyk – „masowego nasycenia wojska systemami bezzałogowymi".

– Siły Zbrojne RP wchodzą w nową erę, w której masowe nasycenie wojska systemami bezzałogowymi stanie się jednym z głównych filarów naszej obronności – ogłosił pod koniec lipca Tomczyk, zapowiadając nowe fundusze na rozwój dronów i szkolenia.

Warto dodać, że polskie firmy od Tajwanu kupują przeważnie nie całe drony, a części do nich, co sugeruje, że skala importu jest jeszcze większa, niż wynika z tajwańskich statystyk, choć niełatwa do oszacowania.

Chodzi szczególnie o kamery termowizyjne oraz akumulatory i baterie najnowszej generacji zwiększające zasięg i żywotność dronów, a przy tym znacznie przewyższające technologie europejskie. **(PAP)**

Czarny Ląd bez prądu

Ponad 600 mln ludzi w Afryce, czyli niemal połowa jej populacji, nie ma dostępu do energii elektrycznej, choć kontynent dysponuje ogromnymi zasobami energii odnawialnej – ujawnił ustępujący prezes Afrykańskiego Banku Rozwoju (AfDB), Akinwumi Adesina.

– Afryka dysponuje 11 terawatami potencjału energii słonecznej, 350 gigawatami energii wodnej, 150 gigawatami energii wiatrowej i 15 gigawatami energii geotermalnej – wyliczył Adesina. Jeden terawat to milion megawatów, czyli bilion watów.

Międzynarodowa Agencja Energetyczna (IEA) oszacowała niedawno, że w Afryce znajduje się 60 proc. najlepszych na świecie lokalizacji dla instalacji fotowoltaicznych. Ale obecnie cała zainstalowana moc słoneczna na tym kontynencie jest mniej więcej równa tej zainstalowanej w Belgii.

Krajobraz energetyczny Afryki został ukształtowany przez nierówności, które sięgają czasów kolonialnych. Infrastruktura i rozwój epoki kolonialnej w uprzywilejowany sposób traktowały miasta, w zasadzie tylko stolice i ośrodki górnicze, przede wszystkim kopalnie węgla i złota. Wioski były i są pozbawione prądu. Dotyczy to przede wszystkim Afryki Subsaharyjskiej, gdzie dostępu do prądu nie ma czterech z pięciu Afrykanów.

W Liberii dostęp do energii elektrycznej ma zaledwie 30 proc. populacji, głównie w stołecznej Monrovii, ale zagraniczni darczyńcy, wbrew przeciwnościom, zainwestowali niedawno w tym zachodnioafrykańskim kraju w produkcję trójkołowych pojazdów z napędem elektrycznym. Jeszcze gorzej przedstawia się sytuacja w Demokratycznej Republice Konga, jedenastym co do wielkości kraju świata, gdzie tylko 20 proc. społeczeństwa ma dostęp do energii elektrycznej, podobnie jak Burkina Faso. A w Sudanie Południowym dostępem do prądu może się pochwalić jedynie 5 proc. populacji. Wszystkie te kraje zostały przez naturę sowicie wyposażone w cenne surowce.

Sytuację energetyczną w Afryce pogorszyła inwazja Rosji na Ukrainę, która spowodowała gwałtowny wzrost cen żywności, energii i innych surowców. Według Organizacji Narodów Zjednoczonych obecnie o 4 proc. więcej Afrykanów żyje bez prądu niż w roku 2019, co przyczynia się do gwałtownego wzrostu skrajnego ubóstwa w Afryce Subsaharyjskiej. **(PAP)**

SPORT

PIŁKARSKI SERWIS

Śląskie derby Ostrawy z Karwiną zdominowały weekendowy program piłkarski w naszym regionie. Banikowi, który przegrał z Karwiną 1:2, pozostaje teraz czekać na restart formy w czwartkowym wyjazdowym rewanżu z Austrią Wiedeń w el. Ligi Konferencji (21.00). Emocji nie zabrakło jednak również w niższych klasach, które ruszyły pełną parą.

Janusz Bittmar

W Ostrawie była walka o każdy centymetr boiska. Fot. FCB/Petr Kotala

CHANCE LIGA

OSTRAWA – KARWINA 1:2

Do przerwy: 0:0. **Bramki:** 59. Almási – 54. Labík, 66. Krčík.
Ostrawa: Holec – Munksgaard, Kornezos, Lischka, Kpozo – Rigo (71. Frýdek), Tiéhi (71. Prekop), Šín (62. Kohút) – Owusu (79. Látal), Almási, Buchta (62. Boula).
Karwina: Lapeš – Traore, Camara, Krčík, Fleišman – Boháč (67. Ayaosi), Planka (90. Samko) – Labík, Štorman (46. Bužek), Condé (67. Ezeh) – Gning (86. Vecheta).

Pierwsze minuty spotkania należały do Banika, który atakował na połowie murawy zniszczonej po ulewach. Gospodarze wyprowadzanie akcji z pierwszej piłki mieli nieźle opanowane, gorzej było z wykończeniem. Karwiniacy ośmielali się powoli, ale po dwudziestu minutach ostrożnej gry to goście stanęli przed szansą objęcia prowadzenia. Fleišman z rzutu wolnego na granicy pola karnego mocno przestraszył Holca w ostrawskiej bramce, piłka skierowana w długi dolny róg bramki nie wpadła jednak do siatki za sprawą dobrej interwencji ostrawskiego bramkarza.

Ostrawianie, którzy w derbach wystawili w pierwszej połowie do ataku Almásiego zamiast Prekopa, dalej mieli więcej z gry. Akcje kończyły się jednak niedokładnym ostatnim zagraniem, bądź też na posterunku byli karwińscy obrońcy. W 31. minucie bramkową okazję wypracował sobie sam Almási, który ostrym pressingiem zmusił do błędu bramkarza Lapeša, ale w ostatniej chwili sytuację w polu karnym Karwiny uratował obrońca Camara. Wszystkiemu przyglądali się z niedowierzaniem trenerzy Banika - Michal Šmarda zza linii bocznej i Pavel Hapal z trybuny (główny szkoleniowiec z powodu kary derby oglądał w pozycji zwykłego kibica).

Trener Karwiny Martin Hyský w drugiej połowie zostawił już na ławce niewidocznego Štormana, a na boisku pojawił się Bužek. Obraz gry nie uległ jednak zmianie, w dalszym ciągu obie jedenastki przeplatały lepsze momenty z gorszymi, brakowało jakości i powtarzalności. Nowy rozdział w derbach otworzył dopiero gol Karwiny na 0:1 po błędzie ostrawskiej defensywy. W 54. minucie stoper Lischka w nonszalancki sposób próbował zgasić piłkę we własnym polu karnym, co nie umknęło uwadze ofensywnych piłkarzy Karwiny. Najszybciej po kiksie ostrawskiego stopera do piłki doszedł Labík i efektownym lobem umieścił piłkę w lewym górnym okienku bramki.

Goście nie radowali się jednak z prowadzenia zbyt długo. W 59. minucie ostrawianie wyprowadzili szybką akcję oskrzydlającą, wykończoną celną główką-szczupakiem Almásiego. Gole na obu stronach barykady wreszcie rozruszały niedzielne derby, ku zadowoleniu zapełnionego prawie do ostatniego miejsca ostrawskiego stadionu w Witkowicach.

Wynik na tablicy świetlnej zmienił się ponownie w 66. minucie – rzut karny podyktowany dla Karwiny pewnie wykorzystał Krčík. Karwiński obrońca pokazał gospodarzom dobitnie, jak należy egzekwować jedenastki – uderzając nie do obrony w prawy górny róg bramki. Gospodarze przy stanie 1:2 rzucili wszystkie siły do ataku, bliski wyrównania był Almási, ale jego strzał rozwibrował tylko prawy słupek bramki strzeżonej przez Lapeša.

Otwarty, va banque futbol Banika stwarzał okazję do kontrataków dla Karwiny. Po jednym z nich Bužek w wyśmienitej okazji, po rajdzie z połowy boiska sam na sam z Holcem wycelował słabo, dokładnie w nogi ostrawskiego golkipera. Banik dalej nie rezygnował, Munksgaard w dobrej pozycji uderzył niedokładnie, Prekop w środek bramki, a na trybunach robiło się coraz bardziej nerwowo. W tych fragmentach bitwy pudłowali też karwiniacy – kolejny kontratak zakończył się nonszalanckim uderzeniem będącego na czystej pozycji Ezeha, którego świetnie obsłużył Ayaosi. W doliczonym czasie gry z dystansu huknął Prekop, ale Lapeš nie dał się zaskoczyć, łapiąc efektowny strzał ostrawskiego napastnika. Jego interwencja postawiła klamrę za zaciętymi derbami, w których Karwina wywalczyła komplet punktów w Ostrawie i awansowała na 4. pozycję w tabeli. Banik spadł na przedostatnie miejsce.

– Zdawaliśmy sobie sprawę z klasy rywala. Banik zagrał ofensywnie, a my wolimy grać z przeciwnikami, którzy chcą piłką bawić kibiców. Dla nas to duży sukces i potwierdzenie dobrze obranej strategii na starcie sezonu. Po czterech kolejkach mamy dziewięć punktów i celujemy jeszcze wyżej – powiedział „Głosowi" trener Karwiny, Martin Hyský.

W innych meczach 4. kolejki: Liberec – Dukla Praga 2:0, Zlin – Ml. Boleslaw 3:2, Pilzno – Slovácko 1:1, Slavia Praga – Teplice 3:0, Hradec Kr. – Pardubice 1:1, Bohemians – Jablonec 0:1, Sparta Praga – Ołomuniec 1:0.
Lokaty: 1. Slavia, 2. Zlin, 3. Sparta po 10 pkt., 4. Karwina 9,... 15. Ostrawa 1 pkt.
W nast. kolejce: Karwina – Bohemians (niedz., 15.00), Pardubice – Ostrawa (niedz., 17.30).

CHANCE LIGA NARODOWA
Wyniki 5. kolejki: Táborsko – Ostrawa B 2:3, Opawa – Žižków 2:2, Sparta Praga B – Kromierzyż 1:0, Cz. Budziejowice – Vlašim 0:0, Chrudzim – Jihlawa 1:1, Prościejów – Slavia Praga B 2:3, A. Brno – Z. Brno 2:2, Przybram – Ujście n. Ł. 2:1.
Lokaty: 1. Z. Brno 13, 2. Ujście n. Ł. 12, 3. Opawa 11, 4. Ostrawa B 10 pkt.

MŚLF

S. BRNO – TRZYNIEC 0:0

Trzyniec: Murin – Brak, Samiec, Krakovčík – Vlachovský, Agbo, Machuča, Bolf (77. Kowalczyk) – Málek (67. Slaměna), Dedič, Omasta (67. Nguyen).

Są takie mecze, kiedy kompletnie nic nie wychodzi. Tak było w Brnie, gdzie obie drużyny męczyły się w ofensywie, a męczarnie zakończyły się bezbramkowym wynikiem. Więcej z gry mieli trzyńczanie, ale za wrażenia estetyczne dodatkowych punktów nie przyznano. – Musimy poprawić naszą skuteczność w ataku – zaznaczył Tomasz Jakus, drugi trener FK Trzyniec. W środę podopieczni Tomáša Hejduška zmierzą się w Pucharze MOL ze Wsecinem. Początek wyjazdowego meczu o 18.00.

KARWINA B – FRYDEK-MISTEK 0:3

Do przerwy: 0:1.
Bramki: 45. Heller, 62. Gorčica, 86. Bialek.
Karwina B: Schovanec – Brzóska, Egwu, Drobek, Motyčka (63. Magát) – Lawali, Nwachukwu (63. Ojora) – Vavřík (87. Galík), Cadu (63. Graf), Kačor – Duda (63. Baumgartner).

O tym meczu rezerwy Karwiny wolą szybko zapomnieć. – Wszędzie byliśmy później od rywala. Wszystkie gole straciliśmy po głupich błędach – relacjonował rozczarowany trener Pavel Mazurek.

W innych meczach 2. kolejki: Hulczyn – Witkowice 0:1, Hlubina – Hodonin 3:2, Zlin B – Blansko 4:2, Z. Brno B – Polanka 3:0, Ołomuniec B – Slovácko B 2:1, Wsecin – Vrchovina 3:0, Hranice – Uniczów 1:1.
Lokaty: 1. Ołomuniec B, 2. Frydek-Mistek, 3. Witkowice po 6 pkt.,... 6. Trzyniec 4, 18. Karwina B 0 pkt.

IV LIGA-gr. F

CZ. CIESZYN – BŘIDLIČNÁ 0:2

Do przerwy: 0:0.
Bramki: 51. i 68. Zifčák.
CZK: 43. Potůček – 18. Hluchý.
Cz. Cieszyn: Mrozek – Słowiaczek, Lanc, Potůček, Michalčák – Gibiec (46. Nguyen), Pieter (84. Osička), L. Maceček, Matuszek (46. Horváth), Klocek (74. Dohnal) – D. Maceček.

Beniaminek rozgrywek przegrał również drugie spotkanie w czwartej lidze. – Gramy wolno, popełniamy błędy. Już nie występujemy w piątej lidze, tu trzeba walczyć zupełnie inaczej – nie szczędził krytycznych słów pod adresem drużyny trener Petr Sostřonek. Katem gospodarzy został Zifčák, po stronie zespołu Cz. Cieszyna dobrych okazji nie wykorzystali bracia Macečkowie.

P. POLOM – BOGUMIN 4:6

Do przerwy: 2:4.
Bramki: 22. Šimurda, 26. Korbel, 47. Sedláček, 52. Pomp – 5. Gomola, 13. Kubík, 20. Fulier, 42. Kubík, 55. Mooc, 62. Fr. Hanus.
Bogumin: Kodeš – Váňa (86. Brak), Bloksch, Václavíček, Woznica (86. Kubla), Mooc (76. Kubinski), Kubík, Fulier, Fr. Hanus, Palej, Gomola (63. Smilek).

Piłkarze Bogumina zwyciężyli hokejowym wynikiem. Festiwal strzelecki otworzył na wstępie meczu Tomasz Gomola, a potem akcje i gole w zwariowanym spotkaniu przelewały się z jednej strony na drugą. To była prawdziwa uczta dla kibiców, ale zmora dla trenerów.

W. MIĘDZYRZECZE – STONAWA 2:2

Do przerwy: 2:0.
Bramki: 12. Dostál, 21. Hrdlička – 59. Osvěčík, 90. Karel.
Stonawa: Přibyl – Martiník, Mikšaník (46. Horniak), Karel, Hejda, Cileček (69. Streit), Osvěčík (79. Kaňák), Molitorisz (46. Ndanusa), Maršálek, Leibl, Motyčka (69. Seriš).

Beniaminek ze Stonawy również w drugim meczu nie zaznał porażki. Po domowym zwycięstwie sprzed tygodnia tym razem stonawianie zremisowali w mieście rockowej grupy Mňága a Žďorp, grając w podobnym, rockowym stylu – bijąc się odważnie, po męsku z atletycznie nastawionym przeciwnikiem.

HAWIERZÓW – OPAWA B 4:1

Do przerwy: 3:0.
Bramki: 8. Kálay, 12. Gajdošík, 39. Smékal, 51. Teplý – 73. Krčmařík.
Hawierzów: Drobek – L. Skoupý, Szewieczek, Putyera, Hajnoš (77. Puchel), Smékal (60. Wojnar), Gajdošík (60. Berek), Zdunek (70. Zupko), Latoň, Teplý, Kalay (60. Hrabec).

Indianie zrehabilitowali się za niewypał w pierwszej kolejce z Frydlantem. Tym razem wszystko wypaliło, a kurtynę w meczu można było już zwinąć w pierwszej połowie, wygranej przez gospodarzy różnicą klasy. Gospodarze zagrali dobrze m.in. w środku pola, gdzie mogą skorzystać z doświadczonych zawodników.

W innych meczach 2. kolejki: Szumperk – Frydlant 0:0, N. Jiczyn – Wracimów 1:1, Rymarzów – Zabrzeg 1:1, Petřvald n. M. – Bilowec 5:0.
Lokaty: 1. Petřvald n. M. 4 pkt.,... 6. Stonawa 4, 8. Bogumin 3, 9. Hawierzów 3, 16. Cz. Cieszyn 0 pkt.

V LIGA
Wyniki 2. kolejki: Slavia Orłowa – Banik Olbrachcice 1:2 (Volný – Czaicki, Kaduch), Krawarze – Karniów 4:0, Beneszów D. – Jakubczowice 1:2, Frensztat p. R. – Wrzesina 2:1, Koberzyce – Darkowiczki 3:1, Bruszperk – Witkowice B 2:2, St. Miasto – Herzmanice 3:2.

Chcemy wrócić tam, gdzie dawno nie byliśmy. Pomorze jest bliskie mojemu sercu, być może pojedziemy przez centrum Polski i przygotujemy trzy etapy dla sprinterów. Ale góry muszą być

Czesław Lang,
dyrektor kolarskiego wyścigu Tour de Pologne o planach na następne edycje

Taniec z szablami czas zacząć

W spokojnej atmosferze, bez negatywnych wibracji i jątrzenia hokejowa organizacja HC Stalownicy Trzyniec melduje pełną gotowość do spełnienia letnich planów treningowych przed startem nowego sezonu w Tipsport Ekstralidze. Już dziś podopieczni trenera Zdeňka Motáka zaliczą pierwszy ostry mecz kontrolny w letnim okienku sparingowym. Tradycji stało się zadość, Stalownicy ponownie na pierwszy ogień zmierzą się ze swoim partnerskim klubem Frydkiem-Mistkiem w hali Polarka (17.00).

Janusz Bittmar

Stalownicy szykują się do dzisiejszego sparringu z Frydkiem-Mistkiem. Fot. hcocelari

Nagburzliwe zmiany w Werk Arenie po nieudanym bądź co bądź ubiegłym sezonie liczyli tylko najwięksi malkontenci z grona trzynieckich kibiców. Meblowanie sportowej drużyny rządzi się racjonalnymi regułami, a nie emocjami. To nie wizyta w sklepie, gdzie zawartość koszyka można zmieniać w prosty i bezawaryjny sposób. Słoiki z dżemem truskawkowym nie zepsują się, kiedy zamienimy je na powidła śliwkowe. W Trzyńcu zamiast trzęsienia ziemi postawiono na konsolidację drużyny i spokojne zakupy na hokejowej giełdzie, a w kadrze przygotowującej się do sezonu 2025/2026 pozostają również weterani – Martin Růžička, Petr Vrána i Vladimír Dravecký. Na chwilę obecną z zespołem trenuje czterech nowych zawodników, największe nadzieje związane są ze startem bramkostrzelnego napastnika Oscara Flynna, który z czerwca trafił do Trzyńca z Liberca oraz obrońcy Davida Musila, powracającego pod Jaworowy z Pardubic. Dobre rokowania mają jednak również obrońcy Jakub Galvas (Malmoe Redhawks) i Pavel Průšek (Fargo Force).

Kondycyjny okres treningowy w pierwszym etapie tradycyjnie stał pod znakiem zgrupowania w słowackich Tatrach, gdzie hokeiści głównie biegali, ćwiczyli na siłowni, a podczas wieczornych spacerów w okolicach Chaty Mikulasza uważali, żeby nie spotkać niedźwiedzi, nawet tych z Bostonu. Nie zapomniano też o kibicach, którzy w trakcie długiego sezonu są bezcennym wsparciem dla drużyny. W Oldrzychowicach przygotowano dla nich tradycyjny pokazowy mecz piłkarski pomiędzy fanklubem a wybranymi, głodnymi piłki hokeistami. Na początku sierpnia odbyła się zaś inna tradycyjna impreza integracyjna – wymarsz na Jaworowy z kibicami. Również w tym wydarzeniu uczestniczyła skrupulatnie wyselekcjonowana grupa hokeistów, której przodzirzeń znawca miejscowych Beskidów, obrońca Marian Adámek. Od wtorku 12 sierpnia żarty jednak skończą się na dobre, a do głosu dojdą ostre mecze kontrolne, które zweryfikują aktualną kondycję fizyczną zespołu.

Dzisiejszy rywal z Frydka-Mistka poprzeczkę ustawi na swoim, pierwszoligowym poziomie, ale już następny przeciwnik – ekstraligowe Witkowice – w najbliższy czwartek (17.30) u siebie na pewno zagra z podwójną motywacją podyktowaną derbową stawką sparingu w Ostravar Arenie. Stalownicy przed własną publicznością zaprezentują się po raz pierwszy dopiero 26 sierpnia w towarzyskim starciu z Ołomuńcem, w barwach którego zagra m.in. słowacki napastnik Viliam Čacho – sprzedany w zeszłym tygodniu z Trzyńca właśnie do Ołomuńca. W końcówce sierpnia podopieczni Zdeňka Motáka zdążą jeszcze rozegrać sparing z Bańską Bystrzycą (28. 8.), a za sprawdzian generalny przed startem sezonu Tipsport Ekstraligi posłuży mecz ze Slovanem Bratysława zaplanowany na 4 września w Werk Arenie (17.00). Również w tym meczu w zespole rywala pojawi się „stary znajomy" – Slovan przed sezonem wzmocnił bowiem napastnik Tomáš Marcinko, jeden z ulubieńców trzynieckich kibiców.

Aktualna kadra Trzyńca

Bramkarze: Ondřej Kacetl, Marek Mazanec, Denis Čelko
Obrońcy: Marián Adámek, Tomáš Kundrátek, Jakub Galvas, David Musil, Richard Nedomlel, Martin Marinčin, Patrik Koch, Bohumil Jank, Pavel Průšek, Aleš Zielinski, Dominick Byrtus.
Napastnicy: Martin Růžička, Petr Vrána, Ondřej Kovařčík, Michal Kovařčík, Libor Hudáček, Andrej Nestrašil, Oscar Flynn, Patrik Hrehorčák, Miloš Roman, Vladimír Dravecký, Daniel Kurovský, Marko Daňo, David Cienciala, Petr Sikora, Matěj Kubiesa.
Trenerzy: Zdeněk Moták (główny), Jiří Raszka, Boris Žabka.

Zmiany kadrowe

Odeszli: Tomáš Marcinko (Slovan Bratysława), Michal Teplý (Pilzno), Justin Addamo (Jukurit), Martin Jandus (Kladno), Jakub Jeřábek (Pilzno), Villiam Čacho (Ołomuniec).
Przyszli: Michal Kovařčík (Kärpät), Jakub Galvas (Malmoe Redhawks), Pavel Průšek (Fargo Force), Oscar Flynn (Liberec), David Musil (Pardubice).

To wszystko będą wyłącznie „przygotówki" do poważnego meczu o poważną stawkę – 10 września Stalownicy powalczą o pierwsze ekstraligowe punkty przed własną publicznością z Kogutami z Ołomuńca. Prawdziwych mężczyzn poznaje się wprawdzie nie po tym, jak zaczynają, ale jak kończą, niemniej w przypadku hokeja, który jest trochę inną dyscypliną, niż odkurzanie mieszkania, ważne jest też dobre wejście w sezon. W zeszłym roku plany nie wypaliły, trzyńczanie w pierwszej kolejce sezonu 2024/2025 przegrali na wyjeździe ze Spartą Praga 0:3.

McNulty najlepszy

Amerykański kolarz Brandon McNulty (UAE Team Emirates-XRG) wygrał ostatni etap – jazdę indywidualną na czas w Wieliczce – i zapewnił sobie zwycięstwo w 82. edycji Tour de Pologne. Jego starszy kolega z drużyny, kończący karierę Rafał Majka, zajął w wyścigu ósme miejsce.

W całym wyścigu Amerykanin uzyskał przewagę 29 sekund nad Włochem – Antonio Tiberim (Bahrain-Victorious) oraz 37 nad kolejnym Włochem Matteo Sobrero (Red Bull-Bora-hansgrohe). Majka był w niedzielę 16., a w klasyfikacji generalnej ósmy, ze stratą 59 sekund do młodszego kolegi z zespołu.

McNulty jest pierwszym kolarzem ze Stanów Zjednoczonych na liście zwycięzców Tour de Pologne. Cały wyścig stał pod znakiem pożegnania Rafała Majki. Dwa zwycięstwa w klasyfikacji górskiej Tour de France i na trzech etapach w tym wyścigu, dwa wygrane odcinki we Vuelta a Espana, brązowy medal olimpijski z Rio de Janeiro, triumf w Tour de Pologne 2014 – to największe sukcesy „Zgreda" z podkrakowskich Zegartowic, najwybitniejszego, obok Michała Kwiatkowskiego, polskiego kolarza XXI wieku.

Decyzję o pożegnaniu się z wyczynowym sportem ogłosił na dzień przed startem TdP we Wrocławiu. Są to ostatnie tygodnie jego kariery, którą zakończy prawdopodobnie 11 października „monumentem" Il Lombardia.

Majka skupiał uwagę kibiców na starcie i mecie każdego etapu, wszędzie gorąco dopingowany. Nie był to dla niego łatwy wyścig. Na trzecim etapie do Wałbrzycha mocno poobijał się w kraksie na zjeździe z Przełęczy Walimskiej (najbardziej ucierpiał jego młodszy kolega z zespołu Włoch Filippo Baroncini, który przebywa w szpitalu w śpiączce farmakologicznej, ale jego życiu nie zagraża niebezpieczeństwo). Po wypadku Majka narzekał na obite udo i sam przyznał, że w nocy poprzedzającej następny etap do Cieszyna był podłamany. Jechał jednak dalej. Dla kibiców – podkreślał.

Pożegnał się z fanami efektownie, dając show na sobotnich pętlach wokół Bukowiny Tatrzańskiej, dyktując mordercze tempo, w czym nie przeszkodził mu nawet defekt na ściance Harnaś i konieczność pościgu za czołówką. Wspierał swoich kolegów z drużyny – McNulty'ego i Szwajcara Jana Christena, ale zdaniem wielu obserwatorów był tego dnia najsilniejszy w stawce.

(PAP)

RETROSKOP

Dziś premiowana lotną nagrodą – voucherem do sieci sklepów Sportisimo – 218. odsłona rubryki Retroskop. Dla tych z Was, którzy jesteście z nami po raz pierwszy, zasady gry są proste. Trzeba rozszyfrować bohatera sportowego na archiwalnym zdjęciu, odpowiedź wysłać na adres bittmar@glos.live, by raz na cztery odcinki znaleźć się w gronie osób walczących o finansową nagrodę. W puli liczą się wszystkie wasze poprawne odpowiedzi na cztery ostatnie pytania.

Prawidłowa odpowiedź z ubiegłego tygodnia, pytanie nr 217: były polski kolarz Zenon Jaskuła.

PYTANIE NR 218

Na kanwie zakończonego w weekend wyścigu Tour de Pologne pozostajemy jeszcze w świecie kolarstwa szosowego. Na zdjęciu jeden z najlepszych sprinterów lat 90. XX wieku, srebrny i brązowy medalista mistrzostw świata, zdobywca Pucharu Świata. Reprezentował barwy Niemiec oraz grupy Team Milram. **(jb)**

Fot. ARC

CIESZYŃSKIE RODY /281/

Michael Morys-Twarowski

Altmannowie

Większość Altmannów w Księstwie Cieszyńskim było wyznawcami judaizmu, ale byli też wśród nich chrześcijanie mieszkający we Frysztacie.

Altmannowie od końca XVIII wieku mieszkali w Skoczowie. Byli fabrykantami likierów. Wywodzący się z tej rodziny Albert Altmann w 1861 roku został członkiem wydziału miejskiego Skoczowa.

Osoby o tym nazwisku odnajdziemy też w miejscowościach, leżących na terenie dzisiejszego Zaolzia. W Rychwałdzie w pierwszych dekadach XIX wieku gospodzkim był Józef Altmann. We Frysztacie w latach 40. i 50. XIX wieku fabrykę rosolisów prowadził Samuel Altmann. W Karwinie Altmannowie w połowie XIX wieku mieli gospodę. Z karwińskich Altmannów wywodził się Szymon (Simon) Altmann (zm. 1914), który pod koniec XIX wieku nabył kamienicę na Saskiej Kępie w Cieszynie.

W Stonawie na świat przyszli Józef Altmann (ur. 1857), gospodzki w Karwinie, i Emil Altmann (ur. 1866), kupiec w Orłowej. Ze Stonawy pochodził również Alojzy Altmann (1860-1928), fabrykant likierów w Cieszynie.

Burmistrz Frysztatu i jego dzieci

Powyżsi Altmannowie byli wyznania mojżeszowego, ale – jak wspomniano we wstępie – byli też chrześcijanie noszący to nazwisko. W połowie XIX wieku we Frysztacie osiedlił się kupiec Karol Fryderyk Altmann, ewangelik. Urodził się w 1820 roku w Skoczowie (wg metryki ślubu) albo w Pszczynie (wg metryki zgonu) jako syn Fryderyka Altmanna, rodem z Mysłowic, i Karoliny z domu Schmidt.

1 października 1850 roku Karol Fryderyk Altmann poślubił Adelajdę Kühnel, córkę Jana, dzierżawcy browaru we Frysztacie, i Teresy z domu Gebauer. Cieszył się zaufaniem frysztackiego mieszczaństwa, bo wpierw wybrano go do wydziału miejskiego, a od 1867 roku pełnił funkcję burmistrza. Jak wspominał notariusz Andrzej Cinciała, „gdy raz przy nowych wyborach zrezygnował z posady, na którą ponownie wybrany został, Frysztaczanie zrobili mu fakelzug (uroczystą procesję – przyp. red.) i prosili go, aby znów urząd ten przyjął, co też nareszcie uczynił. Nawet proboszcz Hudziec, syn chałupnika z Karwinej, zgadzał się na to, chociaż nie chciał mieć żadnego ewangelika w zastępstwie gminy”. Karol Altmann pozostał burmistrzem Frysztatu aż do przedwczesnej śmierci. Zmarł 14 października 1874 roku.

Z małżeństwa Adelajdy i Karola Altmannów pochodzili: Karol Maria Antoni (1851-1854), Fryderyk Jan Wiktor (1852-1853), Alfons Adolf Alfred (ur. 1853), Florentyna Adelajda Joanna (1861-1866) i Maria Anna (ur. 1869). Wszystkie dzieci ochrzczono w kościele katolickim.

Nie udało mi się odnaleźć informacji na temat dalszych losów Alfonsa Altmanna, syna frysztackiego burmistrza. W indeksach parafii rzymskokatolickiej we Frysztacie za lata 1870-1900 nie znalazłem nazwiska Altmann.

I jeszcze szlachta

Altmann to nazwisko bardzo nieoczywiste, bo nosiły je nie tylko osoby trzech różnych wyznań, ale też przynależne do różnych stanów. Obok żydowskich i mieszczańskich familii był też szlachecki ród Altmannów, wywodzący się Krzysztofa Ignacego Altmanna, urzędnika kamery cesarskiej we Wrocławiu, zaliczonego w 1706 roku do stanu rycerskiego. ◢

Skąd to nazwisko?

Nazwisko Altmann jest pochodzenia niemieckiego, oznaczające dosłownie „stary człowiek”.

Skąd ten ród?

Nie sposób wskazać kolebki Altmannów, bo nazwisko to nosiły rodziny ze sobą niespokrewnione. Etymologia wskazywałaby na szeroko rozumiane Niemcy (kraje niemieckojęzyczne).

Gdzie doczytać?

- Janusz Spyra, „Żydowskie gminy wyznaniowe na Śląsku Austriackim”, Katowice 2009 (pojedyncze informacje o Altmannach wyznania mojżeszowego)
- Altmann – genealogia, https://przodkowiezcieszyna.blogspot.com/2017/04/altmann-genealogia.html (materiały do genealogii rodziny frysztackiego burmistrza Karola Fryderyka Altmanna).

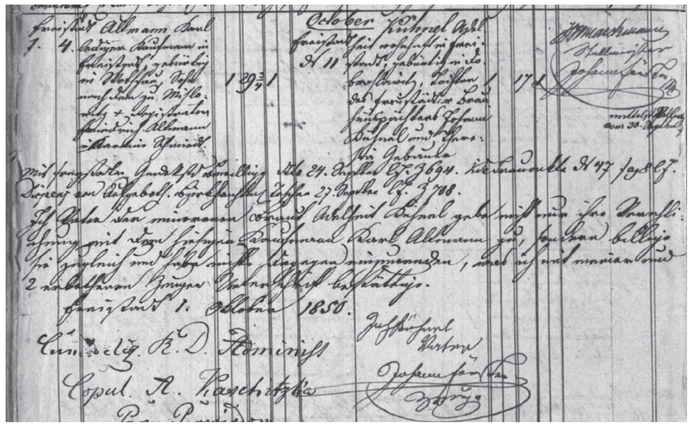

Metryka ślubu Karola Fryderyka Altmanna i Adelajdy Kühnel. Para pobrała się w 1850 roku we Frysztacie. Źródło: Archiwum Krajowe w Opawie.

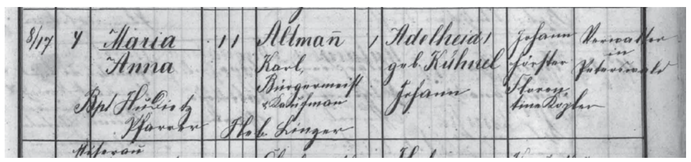

Maria Curie na banknocie?

Maria Curie (z domu Skłodowska)” jest zapisem tymczasowym nazwiska badaczki, przyjętym na potrzeby komunikacyjne; nie miał on rozstrzygać o jej pochodzeniu – przekazały Polskiej Agencji Prasowej służby prasowe Europejskiego Banku Centralnego (EBC). Decyzja o tym, czy Skłodowska-Curie będzie na banknocie euro, zapadnie do końca 2026 r.

EBC szykuje się do wyemitowania nowej serii banknotów euro. Bank zaproponował, by znalazły się na niej albo motywy związane z europejską kulturą, albo ptaki i rzeki. W serii „kulturalnej” na banknocie o nominale 20 euro miałaby się znaleźć polska badaczka Marie-Curie Skłodowska.

Na awersie nowego banknotu umieszczony zostałby wizerunek – jak napisano w komunikacie EBC – „Marie Curie (z domu Skłodowska)”, a na rewersie znalazłyby się „szkoła lub uniwersytet z nauczycielką i młodymi uczniami oraz stoły, na których leżałyby zeszyty i książki”.

Maria Skłodowska-Curie. Fot. Wikipedia.org

Zredukowana wersja nazwiska zwróciła uwagę Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, które w apelu wystosowanym do EBC wezwało do uwzględnienia polskiego zapisu imienia i nazwiska polskiej badaczki na banknocie.

Minister Marcin Kulasek podkreślił w liście do prezeski EBC Christine Lagarde, że wybór pełnego imienia i nazwiska nie jest tylko kwestią formalną, ale „symbolem uznania dla naszej wspólnej europejskiej tożsamości, historii i dziedzictwa”. Z kolei Ministerstwo Finansów poinformowało, że podnosi kwestię uwzględnienia nazwiska polskiej noblistki w kontaktach z EBC i na posiedzeniach grup roboczych banku.

Służby prasowe EBC podkreśliły w rozmowie z PAP, że decyzja o tym, czy wizerunek Marii Skłodowskiej-Curie pojawi się w ogóle na banknocie, nie została jeszcze podjęta. Zależy to od ostatecznego rozstrzygnięcia dotyczącego motywu, jaki ma znaleźć się na nowej serii banknotów.

– Nie wiadomo jeszcze, czy nowe banknoty będą przedstawiać postacie kultury czy ptaki. Decyzja ta ma zapaść do końca 2026 r. – powiedział PAP rzecznik prasowy banku. – Jeśli naukowczyni miałaby się znaleźć na banknocie, decyzja o zapisie jej imienia i nazwiska zapadłaby po szeroko zakrojonej i kompleksowej dyskusji – zapewnił.

Jak dodał, obecna wersja jest wykorzystywana jedynie w komunikacji banku. – Jest to wersja tymczasowa i na pewno nie ostateczna. Nie stała za jej użyciem intencja, by rozstrzygać o pochodzeniu czy przynależności narodowej – podkreślił.

Resort nauki w komunikacie na ten temat podkreślał, że decyzja o użyciu wyłącznie francuskiego nazwiska „Curie” lub francuskiego zapisu „Marie Curie” umniejsza polski wkład w europejskie dziedzictwo oraz tożsamość naukową uczonej. Zwrócił też uwagę, że inne postacie historyczne, które mają się znaleźć na banknotach euro, takie jak Miguel de Cervantes czy Ludwig van Beethoven, zachowały swoje oryginalne imiona i nazwiska, co „dodatkowo podkreśla nierówne traktowanie polskiej noblistki”. **(PAP)**

INFORMATOR

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

LESZNA DOLNA – MK PZKO informuje, że jest jeszcze kilka wolnych miejsc na jednodniowe wycieczki autokarowe dla dzieci i rodziców (albo opiekunów): Ostrawa, Family Park Skałka, 14 sierpnia, opłata dziecko 100 koron, opłata dorosły 150 koron; Bielsko-Biała: Studio Filmów Rysunkowych + wyjazd kolejką na Szyndzielnię, 26 sierpnia, opłata dziecko 150 koron, opłata dorosły 250 koron. Zgłoszenia i bliższe informacje Renata Szkucik, nr tel. 604 145 436.
PIOTROWICE – Gminy Piotrowice, Zebrzydowice i Godów zapraszają na Rajd Kolarski Szlakiem walk 1. Powstania Śląskiego w Piotrowicach, który odbędzie się w sobotę 16 sierpnia. Start o godz. 10.00 od pomnika ofiar powstania koło dworca kolejowego w Godowie. Trasa wiedzie do Zebrzydowic z przerwą na złożenie kwiatów i zniczy pod tablicą na murze cmentarza. Następnie ruszymy do Piotrowic, gdzie po złożeniu kwiatów i zniczy przy pomniku odbędzie się spotkanie w ramach uroczystego zakończenia Rajdu w Domu Kultury z udziałem władz gminy Piotrowice.
PTTS „BESKID ŚLĄSKI” – 13 sierpnia ze Stanisławem Pawlikiem (+48 606 133 123) jedziemy poznać bliżej Skoczów i okolice. Trasa będzie urozmaicona, o długości około 7 km (wskazane pełne obuwie). W razie niekorzystnej pogody jest możliwość skrócenia trasy. Odjazd autobusem z przystanku autobusowego Cieszyn-Celma o 8.15.
▲ zaprasza 15. 8.-16. 8. na VI Rajd Nocny Beskidzkimi Ścieżkami. Trasa prowadzi z Koszarzysk-Milyrza przez szczyt Ostrego (kolejny szczyt do kolekcji wierzchołków w zabawie turystycznej Przez Kopce 2025) do Oldrzychowic, Dom PZKO – 10 km, +513 m, -659 m. Na Wielkim Kozińcu zatrzymamy się w barze leśnym, a meta będzie w Domu PZKO w Oldrzychowicach z lekkim śniadaniem. Start: Koszarzyska-Milyrz o 23.00 – dojazd autobusem z Trzyńca (dworzec autobusowy) o 22.30, z Bystrzycy (dworzec kolejowy) o 22.45. Powrót: z Oldrzychowic-Rest. Na rozcestí o godz. 5.05, 5.07, 6.47 do Trzyńca (dworzec autobusowy). Dojście na piechotę do dworca kolejowego w Bystrzycy – 5 km. Prowadzi Michał Kaleta, tel. 608 161 846.
▲ 9 sierpnia zaprasza na tradycyjną wycieczkę na Trójstyk z ogniskiem i opiekaniem parówek (parówki z dodatkami we własnym zakresie). Trasa 7,5 km: Bukowiec-Szkoła – Dzioł – Jaworzynka – Trójstyk – Herczawa. Wyruszamy od szkoły o 9.50. Dojazd: z Nawsia autobusem o 9.04; z Hawierzowa (dworzec kolejowy) o 7.52 i z Cz. Cieszyna o 8.40 autobusem linii 732 do Trzyńca dw. aut., przesiadka do autobusu w kierunku Bukowca; z Karwiny pociągiem pospiesznym Excelsior o 8.11 do Trzyńca-Centrum, przesiadka do autobusu kierunek Bukowiec. Kierownik wycieczki: Wanda Vampola, tel. 732 731 214.

OFERTY

MALOWANIE I CZYSZCZENIE DACHÓW, betonowej dachówki, płotów, elewacji i inne. Tel. 732 383 700. Balicki. GŁ-342

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, galeria w holu na parterze: wystawa pt. „Tadeusz Farny (1895-1915). Życie i śmierć bohatera”. Czynna w godzinach otwarcia budynku.
KARWINA-FRYSZTAT, Biblioteka Regionalna, Rynek Masaryka: do 28. 8. wystawa dokumentacyjna pt. „Katyń – Pamięć narodu Polskiego. Losy ofiar z Zaolzia”. Czynna w godzinach otwarcia biblioteki.
MUZEUM TĚŠINSKA, ul. Główna 115/15, Cz. Cieszyn: do 31. 8. wystawa pt. „Bronisław Liberda”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00, so i nie: w godz. 9.00-17.00.
▲ **MUZEUM TROJMEZÍ, ul. Velebnovského 150, Jabłonków**: do 31. 8. wystawy pt. „Królestwo za zabawkę”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00.
TRZYNIEC, MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYŃCA, Sala Wystaw, ul. Frýdecká 387: do 31. 8. wystawa pt. „Zabawki retro”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.
▲ **Galeria „Na schodach”**: do 5. 9. wystawa fotografii Roberta Vano pt. „Memories”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

DOM NARODOWY, Miejska Galeria Sztuki Współczesnej 12: do 31.8. wystawa fotografii Janusza Kolondry pt. „Ludzie Kraju Środka”. Czynna: po-pt: w godz. 10.00-16.00.
KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, Mennicza 46, Cieszyn: do 31. 10. wystawa pt. „Królewski szczep Piastowy – 1000-lecie koronacji Bolesława Chrobrego”. Czynna: wt-pt: w godz. 10.00-18.00; so: w godz. 8.00-15.00.
MUZEUM DRUKARSTWA, Galeria „Przystanek Grafika”, ul. Głęboka 50, Cieszyn: do 7. 9. wystawa Pavla Hlavatego pt. „Grafika snów i rzeczywistości”. Czynna w godzinach otwarcia muzeum.
MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Galeria Wystaw Czasowych, ul. T. Regera 6, Cieszyn: do 10. 10. wystawa pt. „Jak obumarłe drzewo. Pamiątki po Piastach cieszyńskich w 400-lecie wygaśnięcia książęcej linii”. Czynna: wt, czw, nie: w godz. 10.00-15.00, śr: w godz. 12.00-17.00; pt i so: w godz. 10.00-16.00.
▲ ekspozycja stała pt. „Sztuka gotyku i renesansu”. Wejście z przewodnikiem: wt, czt i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00.
▲ ekspozycja stała pt. „Na skrzyżowaniu dziejów i kultur”. Wejście z przewodnikiem: wt, czt i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00.
WIEŻA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: czynne codziennie w godz. 9.00-19.00. ◢

Zagrają kapele z trzech krajów

Migawka z jednej z poprzednich edycji. Fot. DANUTA CHLUP

Już w najbliższą niedzielę można będzie posłuchać w Trzyńcu-Lesznej Dolnej kapel ludowych z trzech krajów. Miejscowe Koło PZKO zaprasza na XIX edycję Przeglądu Kapel Ludowych Trójstyku.

Wydarzenie rozpocznie się o godz. 14.00 w ogrodzie obok Domu PZKO. Kapele będą występowały na plenerowej zadaszonej scenie. Przegląd zainauguruje kapela cymbałowa „Lipka” z Ostrawy, później zagrają „Maliniorze” z Brennej, „Świerczyni” z Łomnej i na koniec „Čapkovci” ze Skalitego.

– Zawsze się staramy zaprosić cztery kapele: po jednej z Czech, Polski i Słowacji oraz jedną z naszego regionu. „Świerczyni” będą nowością na naszym przeglądzie. „Maliniorze” już u nas grali, ale to była akurat deszczowa edycja i przyszło wtedy mniej osób, dlatego zaprosiliśmy ich ponownie, tym bardziej że bardzo nam się podobał ich program. „Lipka” wystąpiła przed dziesięciu laty, „Čapkovci” również dawno temu, a że mamy do nich sentyment, bardzo się cieszymy, że udało ich się po latach zaprosić – skomentowała wybór wykonawców prezes MK PZKO Renata Szkucik.

Przegląd połączony będzie z festynem, dlatego nie zabraknie placków i innych przysmaków domowej kuchni oraz ciastek. Będą także tombola, sprzedaż wyrobów z drewna i dmuchany zamek dla dzieci. **(dc)**

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

Znajdź nas na YouTubie

Znajdź nas na Facebooku

PROGRAM TV

WTOREK 12 SIERPNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Czterdziestolatek (s.) **8.55** Ranczo 5 (s.) **9.50** Komisarz Alex 3 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 26 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **13.00** Natura w Jedynce. Podróż pelikanów **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Nieznajoma (s.) **21.20** Na linii wroga (film sensacyjny) **22.50** Kroniki Tour de Pologne kobiet **23.00** Historia bomby neutronowej (film dokumentalny).

TVP 2

6.25 1525/2025 **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Gwiazdorska kuchnia Ani **11.50** Niewiarygodne przygody Marka Piegusa **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.00** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.00** Postaw na milion (teleturniej) **20.55** Piłka nożna. Eliminacje Ligi Mistrzów UEFA: FK Crvena Zvezda Belgrad - Lech Poznań **23.20** Alternatywy 4 (s.).

TVN

6.05 Uwaga! **6.20** Ukryta prawda **8.15** Szpital (s.) **10.25** Kuchenne rewolucje. Poznań **11.30** Kuchenne rewolucje. Nowogard **12.35** Szpital (s.) **13.40** Ukryta prawda **16.55** Kuchenne rewolucje **18.00** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** Gniew tytanów (film przygodowy) **23.10** Operacja „Deszcz" (film SF).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.)

9.30 48 h. Zaginieni. Dobry lekarz

Polski serial kryminalny, którego każdy odcinek przedstawia zamkniętą historię śledztwa policji prowadzonego w dramatycznym rytmie pierwszych 48 godzin po zaginięciu – czasie kluczowym dla odnalezienia zaginionego w dobrym zdrowiu. W centrum wydarzeń znajduje się Policyjne Centrum Poszukiwania Zaginionych – elitarna jednostka złożona z doświadczonych policjantów, psychologów i ekspertów kryminalistyki. Analizują oni okoliczności zniknięcia, przebieg ostatnich godzin zaginionych oraz potencjalne konflikty i świadków.

10.30 Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.40** 48h. Zaginieni (s.) **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.35** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Superhit. Dzień, w którym zatrzymała się Ziemia (thriller SF). **22.10** Patrol (dramat USA).

TVC 1

6.25 Dom zwany Egerlandem **6.59** Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.45** Chwila dla piosenki **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Lista przebojów telewizyjnej rozrywki **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Na wierzchołki gór z Vladimírem Čechem **12.45** Chwila dla piosenki **13.00** Hercule Poirot (s.) **14.45** Dobra Woda (s.) **16.05** Hotel Portofino (s.) **17.00** Podróż po rejonie ostrawskim **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Komisarz Florence (s.) **21.40** Dzień dobry, Brno! (s.) **22.20** Komicy na piątkę **23.10** Nieśmiertelna Jiřina **0.05** Niebezpieczne związki (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.25** Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze **10.15** Życie wojownika **11.10** Cuda ludzkiego geniuszu **12.00** Chiny na języku **12.50** Bratysława, miasto w naturze **13.45** Kronika starożytnego Egiptu **14.40** Niesamowite zjawiska natury **15.35** Starożytne rzesze **16.20** Wieża inżyniera Eiffela **17.15** Piękne kraje z lotu ptaka **18.10** Cudowna Ameryka **19.00** Na rowerze po Czechach **19.10** Przygody nauki i techniki **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym

20.00 Zielona karta

Brontë Parrish (Andie MacDowell), zielarka z Nowego Jorku, marzy o wynajmie mieszkania z ogrodem zimowym – dostępnego tylko dla małżeństw. Georges Fauré (Gérard Depardieu), francuski muzyk, przekroczył termin wizy i potrzebuje zielonej karty, by pozostać w USA. Znajomi aranżują szybki ślub z rozsądku. Gdy urzędnicy imigracyjni zaczynają podejrzewać fałszywe małżeństwo, zmuszeni są zamieszkać razem. Pomimo początkowej antypatii i różnic – jego bałaganiarstwo kontra jej zamiłowanie do porządku – zaczynają odkrywać w sobie coś więcej.

21.50 Podróż do Indii (film) **0.30** Młodzi mordercy Hitlera.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.40** Ubezpieczalnia szczęścia (s.) **9.50** Spece (s.) **10.55** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.45** Pościg **18.55** Knajpa (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Małe sprawy wielkiego miasta (s.) **21.40** Farma Czechy (reality show) **22.45** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **23.45** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.10** M.A.S.H. (s.) **9.10** Słoneczna (s.) **11.55** Agenci NCIS (s.) **13.45** Policja w akcji **14.40** Incognito **15.45** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Einstein - sprawy nieznośnego geniusza (s.) **21.30** 7 przypadków Honzy Dědka **23.55** Tak jest, szefie! **1.00** Policja w akcji.

ŚRODA 13 SIERPNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Czterdziestolatek (s.) **8.55** Ranczo 5 (s.) **9.50** Komisarz Alex 3 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 26 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.50** Natura w Jedynce. Mieszkańcy skandynawskich wód **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz (s.) **21.20** 62. KFPP w Opolu - Trzy ćwiartki Jacka Cygana **22.25** Śmietanka towarzyska (komedia USA).

TVP 2

6.25 Pożyteczni.pl **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Rodzina (nie od) święta **11.50** Niewiarygodne przygody Marka Piegusa **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.00** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Postaw na milion (teleturniej)

21.05 Alternatywy 4

Satyryczny serial o mieszkańcach bloku przy ul. Alternatywy 4 w PRL. Dozorca Anioł manipuluje lokatorami, tworząc absurdalne konflikty. Barwne postaci i komiczne sytuacje ukazują biurokrację, cwaniactwo i absurdy życia w późnym komunizmie.

22.15 Włamanie na śniadanie (komedia USA).

TVN

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Czterdziestolatek (s.) **8.55** Ranczo 5 (s.) **9.50** Komisarz Alex 3 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 26 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.50** Natura w Jedynce. Mieszkańcy skandynawskich wód **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy (mag.) **18.20** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz (s.) **21.25** 62. KFPP w Opolu - Trzy ćwiartki Jacka Cygana - urodziny **22.15** Kroniki Tour de Pologne kobiet **22.25** Śmietanka towarzyska (komedia USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** 48h. Zaginieni (s.) **10.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.40** 48h. Zaginieni (s.) **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.35** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Komediowa środa. Jeszcze większe dzieci (komedia USA). **22.20** Pitch Perfect 3 (komedia muzyczna).

TVC 1

6.00 Dom zwany Egerlandem **6.59** Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.50** Komicy na piątkę **10.45** Pr. rozrywkowy **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, pogoda, sport **12.30** Na wierzchołki gór z Vladimírem Čechem **12.50** Chwila dla piosenki **13.05** Velké sedlo (s.) **13.55** Pieczenie na niedzielę **14.30** Pod jednym dachem (s.) **15.10** Pr. rozrywkowy **16.20** Walker: Independence (s.) **17.00** Podróż po Średniogórzu Czeskim **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport

20.10 Grzeszni ludzie miasta Pragi

Serial kryminalny z lat 60., ukazujący pracę oddziału policji kryminalnej w Pradze lat 20. i 30. XX w. Porucznik Borůvka i jego współpracownicy rozwiązują sprawy morderstw, kradzieży i oszustw, mierząc się z barwnymi przestępcami i realiami międzywojennej stolicy. Serial łączy atmosferę retro z humorem, dbałością o detale epoki i klasyczną intrygą policyjną.

21.50 Teściowa i wędlina (film) **23.20** Komisarz Florence (s.) **0.55** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Korsyka, śródziemnomorska piękność **9.20** Rodzina Kennedy: fatalne ambicje **10.10** Odrodzona natura Gór Skalistych: od Yellowstone po Yukon **11.05** Chorwackie parki narodowe **11.20** Tajemnice II wojny światowej **12.15** Francja, moja miłość **13.20** Cuda techniki **14.10** Lotnicze katastrofy **14.55** Pytony, nielegalny handel egzotycznymi zwierzętami **15.45** Twórcze dzieła królestwa zwierząt **16.40** Największe apokalipsy historii **17.30** Z kucharzem dookoła świata **18.30** Upadek władców Majów **19.20** Ziemia nieznana **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Lída Baarowa (film) **21.50** Pierwszorzędne cięcie (film) **23.20** Hitler i Stalin - sekretne kontakty **0.10** Venus i Serena - siostry, które zmieniły tenis.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.25** Ubezpieczalnia szczęścia (s.) **9.40** Małe sprawy wielkiego miasta (s.) **10.55** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.45** Pościg **18.55** Knajpa (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Sperminátoři (reality show) **21.50** Farma Czechy (reality show) **23.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **0.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.05** M.A.S.H. (s.) **9.05** Słoneczna (s.) **11.55** Agenci NCIS (s.) **13.45** Policja w akcji **14.40** Incognito **15.45** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Top Gun (film) **22.30** Show Jana Krausa **23.35** Tak jest, szefie! **0.40** Policja w akcji.

CZWARTEK 14 SIERPNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Pełnia wiary **8.00** Czterdziestolatek (s.) **9.00** Ranczo 5 (s.) **9.55** Komisarz Alex 4 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 26 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.35** To się opłaca (mag.) **12.50** Natura w Jedynce. Kerkini - grecka przystań ptaków **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleurniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda

20.25 Ojciec Mateusz 24

Serial kryminalno-obyczajowy osadzony w Sandomierzu. Tytułowy bohater, ksiądz Mateusz Żmigrodzki, były misjonarz, pomaga lokalnej policji w rozwiązywaniu zagadek kryminalnych. Dzięki przenikliwości, empatii i znajomości ludzi odkrywa prawdę tam, gdzie inni widzą tylko pozory. Każdy odcinek to nowa sprawa – od drobnych kradzieży po poważne zbrodnie – przeplatana wątkami życia mieszkańców miasteczka, humorem i refleksją nad ludzką naturą.

21.25 Sprawa dla reportera **22.25** Pan Olbrychski **23.35** Dom pod Dwoma Orłami (s.).

TVP 2

6.20 Operacja zdrowie **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Bliżej ludzi **11.50** Niewiarygodne przygody Marka Piegusa **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.00** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.00** Lato z Radiem i Telewizją Polską. Lublin **20.35** Piłka nożna. Eliminacje Ligi Europy UEFA **23.10** Alternatywy 4. Pierwsza noc (s.).

TVN

6.05 Uwaga! **6.20** Ukryta prawda **8.15** Szpital (s.) **10.25** Kuchenne rewolucje **12.35** Szpital (s.) **13.40** Ukryta prawda **16.55** Kuchenne rewolucje. Łódź **18.00** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku (mag.) **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** Kuchenne rewolucje. Konin **22.00** Bękarty (komedia USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** 48h. Zaginieni (s.) **10.30** Trudne sprawy **11.30** Gliniarze (s.) **14.40** 48h. Zaginieni (s.) **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.35** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Dlaczego nie! (komedia romantyczna) **22.05** Skąd wiesz? (komedia USA).

PROGRAM TV

TVC 1

6.25 Folklorika **6.59** Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.45** Piosenki z ekranu **10.10** Chłopaki w akcji **10.35** Niezwykłe losy **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Na wierzchołki gór z Vladimírem Čechem **12.50** To lubię **13.10** Chwila dla piosenki **13.20** Szpital na peryferiach (s.) **14.15** Piecze cały kraj **15.25** Nieśmiertelna Jiřina **16.20** Walker: Independence (s.) **17.00** Podróż po Kopanicach **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Komisarz Florence (s.) **21.40** Dzień dobry, Brno! (s.) **22.15** Komicy na piątkę **23.05** Pr. rozrywkowy **0.05** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **0.50** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Gepardzica **9.25** Cudowna Ameryka **10.10** Starożytne rzesze **11.00** Guty - kościół po naszymu **11.30** Hitler i Stalin - sekretne kontakty **12.25** Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze **13.15** Odrodzona natura Gór Skalistych: od Yellowstone po Yukon **14.10** Cudowna planeta **15.05** Bitwy o Europę **16.00** Znane i nieznane historie czeskich zamków **16.30** Niedźwiedzie historie **17.25** Cuda techniki **18.15** Niesamowita Japonia **19.05** Historia krainy łąk **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Oscar (film)

21.25 Planeta małp

Astronauta Leo wraca na Ziemię po długiej podróży kosmicznej i odkrywa świat, w którym dominują inteligentne małpy, a ludzie są uciśnieni i traktowani jak niewolnicy. Leo musi walczyć o przetrwanie, nawiązać sojusze i odkryć prawdę o katastrofie, która doprowadziła do upadku ludzkiej cywilizacji. Film porusza tematy władzy, uprzedzeń oraz granic człowieczeństwa w obliczu innego porządku społecznego. To opowieść o walce o wolność i przetrwanie w nieznanym świecie.

23.15 Piraci - prawdziwa historia **0.10** Telewizyjny klub niesłyszących.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.40** Ubezpieczalnia szczęścia (s.) **9.45** Spece (s.) **10.55** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.45** Pościg **18.50** Knajpa (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Małe sprawy wielkiego miasta (s.) **21.40** Farma Czechy (reality show) **22.50** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **23.50** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.05** M.A.S.H. (s.) **9.05** Słoneczna (s.) **11.50** Agenci NCIS (s.) **13.45** Policja w akcji **14.40** Incognito **15.45** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Einstein - sprawy nieznośnego geniusza (s.) **21.30** Incognito **23.40** Tak jest, szefie! **0.45** Policja w akcji.

CO W KINACH

HAWIERZÓW-Kino Letnie:
Sorry, Baby (12, godz. 21.00); Spiked (13, godz. 21.00); **Naga broń** (14, godz. 21.00).

KARWINA – Centrum:
Pod parou (12, godz. 17.30); Džob (12, godz. 20.00); Paddington w dżungli (13, godz. 10.00); Ja i mój terapeuta (13, godz. 15.00); Fantastyczna 4: Pierwsze kroki (13, godz. 17.30); Weapons (13, godz. 20.00); Materialiści (14, godz. 17.30); Naga broń (14, godz 20.00).

KARWINA-Kino Letnie:
Pan Wilk i spółka 2 (14, godz. 21.00).

Po latach powraca kultowa seria komediowa – tym razem w roli detektywa Franka Drebina Jr. widzimy Liama Neesona. Jako syn legendarnego bohatera, prowadzi absurdalne śledztwo, pełne slapsticku, nostalgii i szalonych gagów. Towarzyszy mu Pamela Anderson jako femme fatale, a tempo akcji nie zwalnia nawet na moment.

CO W STREAM-IE

Wednesday

„Wednesday" to wyrafinowana mieszanka mrocznego humoru, detektywistycznej zagadki, gothic stylu i wątku dojrzewania we współczesnej odsłonie klasycznej postaci. Kreacja J. Ortegi, reżyserski styl Tima Burtona, wciągająca narracja i wizualna oryginalność sprawiają, że serial nie tylko odniósł ogromny sukces, ale też pozostaje świeży i intrygujący.

SEZON 1 (2022)
Przenosimy się do Nevermore Academy, elitarnej szkoły dla wyrzutków i osób obdarzonych nadprzyrodzonymi zdolnościami – a tam trafia młoda Wednesday Addams, grana przez Jennę Ortegę. Po tym, jak zostaje wyrzucona z poprzedniej szkoły za wrzucenie żywych piranii do basenu (rewanż na tych, którzy znęcali się nad jej bratem), rodzice – Morticia (Catherine Zeta-Jones) i Gomez (Luis Guzmán) – wysyłają ją do miejsca, w którym kiedyś się uczyli.
Nowe towarzystwo Wednesday to pełna gama ekscentryków: bystra, radosna wilkołaczka Enid (Emma Myers), niszcząca wzrokiem sirena Bianca (Joy Sunday), artystyczny Xavier (Percy Hynes White), Gorgon Ajax i wampir Yoko. Wednesday zaczyna badać serię morderstw terroryzujących miasteczko Jericho, a przy okazji próbuje opanować rozwijające się zdolności jasnowidzenia
Wraz z rozwojem akcji poznaje tajemnice swojej przeszłości – związane z jej rodzicami i wydarzeniami sprzed 25 lat, które nagle nabierają nowego znaczenia. Kluczowe momenty to m.in. udział w rywalizacji Poe Cup, odkrycie tajnej grupy uczniowskiej „Nightshades", zatańczony przez Wednesday gotycki numer na szkolnym balu czy powrót Cala (ojca) i Morticii do Nevermore – co przynosi poważne konsekwencje

SEZON 2 (2025)
Wednesday wraca jako bohaterka oszczędzona od katastrofy sezonu poprzedniego i staje w obliczu nowych kryzysów – włącznie z serią morderstw, stalkerem i upływem mocy jasnowidzących.
Rodzina Addamsów – Morticia, Gomez oraz brat Pugsley – odgrywa aktywniejszą rolę niż wcześniej. Do obsady dołączają znani aktorzy: Steve Buscemi jako nowy dyrektor, Lady Gaga jako tajemnicza nauczycielka muzyki, Joanna Lumley jako Grandmama Frump i inni.
Czarna atmosfera intensyfikuje się – pojawiają się groźne widma, zabójcze kruki i eksperymenty LOIS, a Wednesday jest w dramatycznym stanie po upadku z okna, kończąc Part 1 w stanie śpiączki i stracie mocy – co stawia nas w napięciu przed kontynuacją.

Gdzie oglądać: Netflix

Rockowani z gwiazdami

● **Takiego czadu daje grupa Arzia.** Fot. ARC organizatorów

Po sukcesie ubiegłorocznej premiery Miejscowe Koło PZKO w Milikowie-Centrum przygotowuje drugą edycję Rockowania pod Gróniami. Odbędzie się w sobotę 23 sierpnia w koszarzyskim Dołku.

– Rok temu Rockowani pod Gróniami zorganizowaliśmy w naszym Domu PZKO. Przekonaliśmy się jednak, że impreza tych rozmiarów wymaga większego zaplecza i większej przestrzeni, zwłaszcza że tegoroczny program będzie nieco bogatszy. Stąd pomysł, żeby przenieść ją do sąsiednich Koszarzysk – powiedziała „Głosowi" Terezie Bojko, członkini zarządu MK PZKO w Milikowie-Centrum, zaangażowana w organizację tego wydarzenia.

– Rockowani pod Gróniami to impreza, w której występują lokalne zespoły rockowe z Zaolzia – młode, ambitne i pełne energii. To tutaj spotykają się pasja, talent i siła wspólnego grania, a scena staje się przestrzenią dla naszej muzycznej tożsamości – czytamy w informacji prasowej dotyczącej tej zapoczątkowanej rok temu muzycznej inicjatywy.

Podczas tegorocznej edycji zaprezentują się publiczności wszystkich pokoleń zespoły B-27, Glayzy, Noemiracles, Frog Smile,The Synks, Arzia oraz Mimøsa. Nowością będą warsztaty muzyczne, które poprowadzi muzyk i wokalista Przemek Orszulik wraz z ekipą Niestandardowego Centrum Artystycznego POArt. Jak zaznaczyła Terezie Bojko, zajęcia będą skierowane do dzieci i dorosłych, początkujących muzyków i profesjonalnych zespołów.

Impreza będzie miała charakter festynu z atrakcyjnym zapleczem gastronomicznym. Będą regionalne dania, jak i oryginalna pizza neapolitańska czy kawa lokalnej marki.

– Przyjdźcie koniecznie do Dołka, bo szykuje się dzień pełen świetnej muzyki, inspirujących spotkań i prawdziwej, rockowej atmosfery. Rozpoczynamy już o godz. 13.00 – zapraszają organizatorzy. **(sch)**

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!
www.glos.live
Aktualizowany serwis o Polakach na Zaolziu

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:
1. arena walk zapaśników lub karateków
2. określony obszar wodny lub jego część
3. chwila obecna lub w danym momencie
4. uosobienie niszczycielskich sił przyrody w mitologii akadyjskiej

Wyrazy trudne lub mniej znane: ANZU

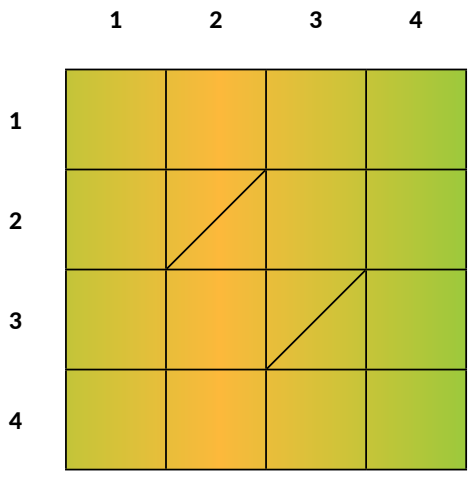

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:
1. może być też ... Mistrzów UEFA
2. otrzymał od Zeusa dar wieszczenia
3. zdrobnienie od żeńskiego imienia Małgorzata
4. stan w Indiach ze stolicą w Dispurze

Wyrazy trudne lub mniej znane: IAMOS

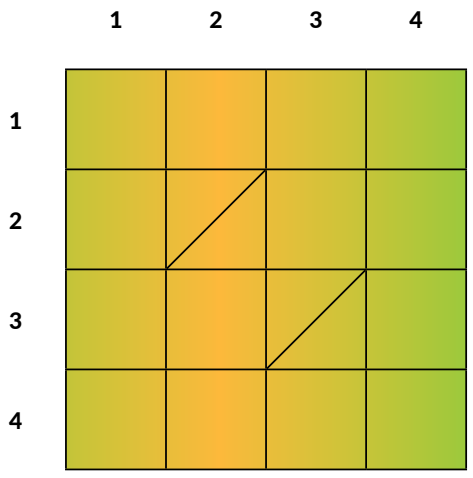

KWADRAT MAGICZNY

Rozwiązaniem dodatkowym jest nazwa miasta na prawach powiatu w północnej Polsce, jedna z dwóch stolic województwa kujawsko-pomorskiego – siedziba marszałka, zarządu i sejmiku województwa. Jest to drugie co do wielkości miasto w województwie kujawsko-pomorskim, które położone jest nad Wisłą i Drwęcą. Jego prawobrzeżna część leży na ziemi chełmińskiej, zaś lewobrzeżna znajduje się na Kujawach...

Pionowo i poziomo jednakowo:
1. główny organ dowodzenia sił zbrojnych, komendantura, kwatera główna
2. komórka początkująca nowy organizm, powstała z połączenia się gamety żeńskiej z męską
3. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
4. zdrobniale argument wykorzystywany w dyskusji
5. mydlana albo z mlekiem

Wyrazy trudne lub mniej znane: ZYGOTA

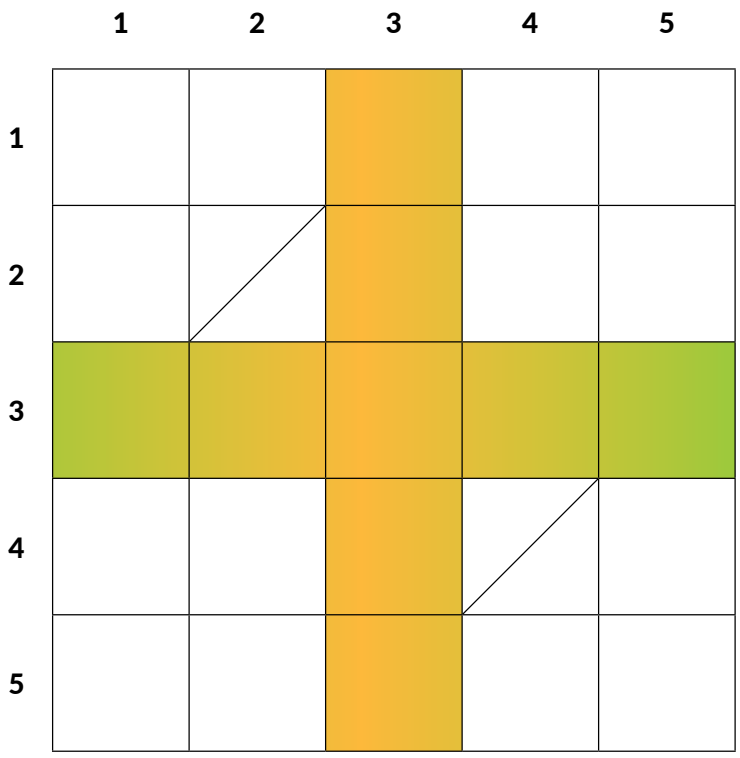

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem logogryfu jest nazwa wsi w Polsce, położonej w województwie dolnośląskim, w powiecie wrocławskim, w gminie Żórawina. W latach 1975-1998 miejscowość należała administracyjnie do województwa wrocławskiego...

1. gmina na Śląsku Cieszyńskim pod Jabłonkowem lub nie warto palić ich za sobą
2. drzewo azjatyckie o jadalnych, słodkich owocach, podobnych do jeżyn
3. bułka z masłem, w przenośni
4. wrzucane do skrzynki pocztowej lub „... z Afryki" Henryka Sienkiewicza
5. malownicza wyspa u wejścia do Zatoki Neapolitańskiej lub dawny model Forda
6. mały Jacek w przedszkolu
7. nagormadzenie ropy wskutek zakażenia tkanki
8. rzeka w Ameryce Południowej
9. łaciata i mucząca na pastwisku
10. frontowa strona czegoś, przeciwieństwo tylnej części

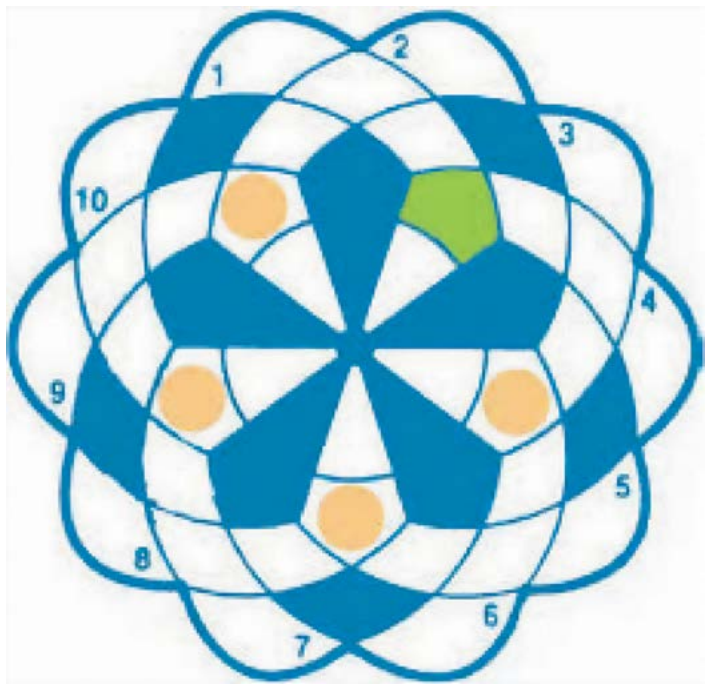

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 22 sierpnia 2025 r. Nagrodę z 29 lipca otrzymuje **Dana Lesniakowa z Ostrawy-Wyszkowic**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie kwadratu magicznego z 29 lipca:
ŚRODA

Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 29 lipca:
PASZYN

Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 29 lipca:
STEP, TATAR, EARLY, PRYM

Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 29 lipca:
PYZA, YORK, ZRYW, AKWA

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie"

MINISTERSTVO KULTURY | Ministerstwo Spraw Zagranicznych | Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie | Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego | STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA"

Głos – GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu", ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi PNS, a.s. Pacеřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos" należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS